

Si U'nan Surat na ni Apostol Pablo konran Taga CORINTO

Say Maipa'ka' konan Sitin Surat

Siti a u'nan surat na ni Pablo konran mammemper itaw sa syudad nin Corinto. Main nin nu'na dyan siti nin surat na konran taga Corinto (5:9), bale' kai tamo nin tanda' a linaman na. Sitin surat na sawanin ket sinurat naya bana' sa maprubli-man kapapa'sar nan dupong ran mammemper itaw tan ta pigaw nin ubatan na a tutepet ra (7:1). Maalaga nin tuloy kontamo a main yayti nin surat bana' ta iti tamo nin maadal a maipa'ka' sa prublima nin ba'yon dupong. Maadal tamo ana-maet no ani a ubat nan Dios sa saytin prublima.

Nako nayadtaw nin nipatanda' ni Pablo a Mabistan Patanda' sa Corinto sin panaon nin ikarwan paku-pako na sa nagsikabarang nin lugar. Itaw ya nin sayay taon tan kapiknga', ket nagkamain nin dupong ran mammemper itaw (Ginwa-ginwa' 18:1-17). Iti sa Corinto a sintro nin gubyirno nan Acaya a sayay prubinsyan nasakupan nan Roma. Siti si Acaya ket Grecia ana sawanin a ngaran na. Sangkaalakyang tan sangkaimpurtantiwan yaytin syudad si Corinto sin saytaw pwira konan Roma, bana' ta iti ya sa abay nin alakin taaw. Bantog ya bana' sa abaw itaw nin alalakin kumirsyo, abaw a klasin rilihyon, tan bana' a lamang ta abaw saray lulalaki tan bubbaydtaw nin mi'ya-mi'yan tamo'.

Kayadi' nin linmabas a masurok nin tuloy taon, sin itaw ya si Pablo sa syudad nin Efeso, nakarisibi yan surat a nangibwat sa dupong ran mammemper itaw sa Corinto. Main anamaet nin narnge' nan irgu-irgo maipa'ka' konra. Iti konan sitin surat, binibilin nasara maipa'ka' sa piaaway ra (1:10-4:21) tan ambo' nin manepeg nin pirararay (5:1-13; 6:12-20). Imbatan na anamaet ni Pablo a tutepet ra maipa'ka' konran tutawon rabay ray sumrep sa istado (7:1-24), tan no ani a mabistan gaw'en ran saray bubalo tan saray raruman kasan asawa (7:25-40), tan wanin et, say maipa'ka' sa kanen a niyangang sa dios-dios (8:1-13). Nibarita' nadti ni Pablo konra a maipa'ka' sa no ani a manepeg tan kusto nin gaw'en maipa'ka' sa dupong ra, pati say maipa'ka' sa pakababa' nin man'ibi nan Ispirito nan Dios konran mammemper para sa pakapagsen nin pammemper nin saya tan saya (10:1-14:40). Niyakay na et a maipa'ka' sa isusubli' nin mabyay (15:1-58).

Wana ni Pablo a say matkap nin ipamuspusan ran gaw'en ket say kawa'nanen ray saya tan saya (12:31-13:13).

Say Linaman nan Sitin Surat

Pammagalang tan pakikisalamat na ni Pablo (1:1-9)

Say prubliman kasan pipapasaya sa dupong ran mammemper (1:10-4:17)

Matkap a galten rasaran mammemper a gumugumwa' nin duka' sa dupong ra (4:18-5:13)

Say pangingidimanda nin kapada nin mammemper (6:1-11)

Say pangungusar sa lalaman nin mamin ka-

galangan konan Dios (6:12-20)

Say maipa'ka' sa nisurat ran saray mansuratan
(7:1-15:58)

Si tepet maipa'ka' sa kasesrep sa byay a main
nin asawa (7:1-40)

Si tepet maipa'ka' sa kanepegan nin mangan
nin say niyang sa dios-dios (8:1-11:1)

Say manepeg para konran bubbayi sa dupong
ran mammemper (11:2-16)

Say manepeg nin tumbuken sa Pagkukumun-
yon (11:17-34)

Say pangungusar nin pakababa' a mangibwat
konan Ispirito nan Dios (12:1-14:40)

Say maipa'ka' sa isusubli' nin mabyay (15:1-
58)

Say panininep nin tulong konran kapammem-
peran (16:1-4)

Say plano na ni Pablo (16:5-9)

Say masusuyot a bubibilin na ni Pablo (16:10-
18)

Pammakumusta (16:19-24)

¹ Si'ko si Pablo, a bana' ta karabayan nan Dios, sinagyat nakon mag'in nin apostol nan Cristo a si Jesus. Kalamo' koyadti si busat tamo sa pammemper a si Sostenes.

² Ipa'wit miyaytin surat komoyon iti sa dupong ran mammemper konan Dios isen sa syudad nin Corinto. Si Dios nipurok nakamo nin tutawo na sin naipasaya kamo konan si Cristo a si Jesus. Sinagyat nakamon Dios nin mag'in nin dirin

tutawo na kapadan nipanagyat na konran sarban raruman tutawo sa sarban lugar nin mam-pangrayo kona ni Uunuren tamon Jesu-Cristo, a syay pari-parihon Uunuren tamo nga'min. ³ Sapa kumon ta si Dios a syay Ama tamo tan si Uunuren tamon Jesu-Cristo, bindisyunan rakamo tan byan rakamon mabistan kapapa'sar.

Say Pakikisalamat na ni Pablo

⁴ Kai nin ma'pos a pakikisalamat ko konan Dios bana' sa bindisyon a nibi na komoyo mangibwat sa kamaungan na yupa' sa nikaipasaya moyo konan Cristo a si Jesus. ⁵ Ket, pinuya'an kamo, si'kamon naipasaya kona, nin sarba nga'min nin matkap moyo, laloynay pakababa' moyon mangyakay nin minsahi nan Dios tan say kadunungan moyo nin nangibwat kona. ⁶ Wanin ta say man'iyakay mi maipa'ka' kona ni Cristo ket niyator moyo sa kukapusuan moyo, ⁷ kanya' nin iti nga'min komoyo a sarban man'ipuya' nan Ispirito nan Dios leg'an moyon masulit nin mantaga'nan a pakaipadar na ni Uunuren tamon Jesu-Cristo. ⁸ Antabayan nakamon pagsenen anggan kala'pusan ta pigaw nin kasa li' nin maiparsa komoyo sa awro nin sumubli' yay Uunuren tamon si Jesu-Cristo. ⁹ Wanin ta si Dios ket mailalwan ya. Sya a nangayab komoyo nin kikalamo' ana konan Anak nan si Jesu-Criston Uunuren tamo.

Say Prubliman Kasan Pipapasaya sa Dupong sa Corinto

¹⁰ Kanya' nin panginga'do moyo pa, man'aduen kon bubsat, a sa pakayadi' na ni Uunuren tamon

Jesu-Cristo, ket andi' kamo nin mipuruk-purok. Ana edet, mipapasaya kamo anamaet nin sayan-sayay pangingsip tan apes moyo. ¹¹ Man'ibibilin ko in komoyo ta natandaan ko konran tutawo na ni Cloe, man'aduen kon bubsat, a mampiaawayan moyo no si'no a pangulo nin manepag moyon tumbuken. ¹² Say rabay kon irgwen ket main sara komoyoy mamarita' a wanra, "Iti kami kona ni Pablo." Wanra bale' nin raruma, "Ya, iti kami kona ni Apolos." Wanra et nin raruma, "Si'kami, kona ni Pedro*." Saray raruma et wanra, "Si'kami bale', iti kami kona ni Cristo."

¹³ Ka'kit a wanin! Matau-tao ya para si Cristo? Mayin, si'ko para nin si Pablo a nipasak sa kudos para komoyo? Sin binawtismwan kamo ket sa ngaran ko para nin si Pablo? ¹⁴ Kisalamat ako konan Dios ta ambo' nin si'ko a namawtismo komoyo, no kai sara tamo' si Crispo tan si Gayo a binawtismwan ko, ¹⁵ kanya' nin sawanin ket kasan makapamarita' a binawtismwan ya sa ngaran ko. ¹⁶ Ay o', si'ko et anamain a namawtismo konran myimbron pammali na ni Estefanas, ket pwira konra kasaynan raruma et nin mapanemtem kon binawtismwan ko.

Say Nikaipasak nan Cristo ket Syay Kadunungan nan Dios

¹⁷ Anaod, kai nako nin nibaki' nin mako mamawtismo ni Cristo, no kai edet, nin mangipatanda' konan Mabistan Patanda'. Ket sa sain nin pangangipatanda' ko, kai ako nin mampan-gusar nin makaayat nin susarita' ta pigaw nin

* **1:12** Pedro- Sa Griego:Cefas. Mabasa et a maipa'ka' konan siti sa Juan 1:42.

saray tutawo ket kai sara nin maayat sa kaungan ko, no kai edet, matandaan ra a si minsahi maipa'ka' sa nipati na ni Cristo sa kudos ket siti a main nin pakayadi'. ¹⁸ Anaod, siin si minsahi nin maipa'ka' sa kuri nin nipati na ni Cristo sa kudos, wanran saray mangkaika' sa pakadusa li' ket kakalawakawan ya tamo', bale' kontamon man'ikadayo' nan Dios sa pakadusa ket mangkaikspiriyinsya tamoy pagkukuri nin pakayadi' nan Dios sa sain. ¹⁹ Wanin a lamang a wanan Dios nin mabasa sa Masanton Kasuratan, wana,

“Ipa'kit ko a say diri ran kadunungan nin saray mampangipa'ka' a madunong sara ket kasan kakanaan, tan ipa'kit ko a say pananaros ran saray matudyo' a pananaros ket kasan alaga.”*

²⁰ Kanya' nin ani a maibarita' tamo maipa'ka' konran saray man'ibilang ran tutawo nin madunong, tan saray intilihinti, tan saray maong nin mag'irgo? Kai para a si Dios ket nipa'kit na a say sarban kadunungan nin tutawo ket kasan kakanaan? ²¹ O' a ta madunong yan tuloy a Dios ket plano naynan gindat a kai matandaan nin tutawo no si'no ya sa pangungusar ran kadunungan ran diri. Ana edet, rabay nan isalba nasaray tutawo bana' tamo' ta namper sara sa man'ipatandaan mi a wanran mumadunong ket kakalawakawan. ²² Wanin ta, saray Judio, maningkap saran milagron paka'kitan nin katutu'wan nin man'iyakay ba'yo sara nin mamper, tan saray ambo' nin Judio, rabay ray

* **1:19** Isaias 29:14.

ararem nin uakay nin naipatukdo' sa pangngikit ra bilang tawo. ²³ Say man'iyakay mi bale' ket, si Cristo a syay nibaki' nan Dios nin mag'uray iti sa mundo ket nipasak ya sa kudos, ket sitin akay swawi' ya sa say iti sa kukaisipan ra. Maipa'ka' konan siin, saray Judio kai ra gapo nin maitulok a nakem ra, tan kakalawakawan anamaet tamo' konran ambo' nin Judio. ²⁴ Bale' kontamo nin si'tamon nasagyat nan Dios, Judio atamo man o ambo', napatutu'wan tamoyna a say nikaipasak na ni Cristo sa kudos ket ipa'kit a pakayadi' tan kadunungan nan Dios. ²⁵ Anaod, si ginwa' na nin Dios nin man'ipa'ka' ran tutawo nin kakalawakawan tamo' ket mas maalaga ya dyan say kadunungan ran diri. Anamaet, si ibarita' ra nin nikatalo nan Dios ket mas a magwaan nan siti dyan say sarban pakababa' nin tawo.

²⁶ Kiten moyo tanay kapapa'sar moyo, inado' kon bubsat. Sin kinayaban nakamon Dios, matalag sara komoyoy madunong sigon sa pangngikit ran tutawo. Matalag sara komoyoy main nin mababa' tan matalag sara anamaet a ata'gay a nikatawo ra. ²⁷ Anta, si Dios pinili' nasaray tutawon man'ibilang ran raruma nin kalawakaw ta pigaw nin pading'eyan nasaray mangipa'ka' a madunong sara. Pinili' nasara anamaet nin Dios a ibilang ran kasan mababa' nin tutawo ta pigaw nin pading'eyan nasaray mangipa'ka' a mapwirsasara. ²⁸ Pinili' nasara et nin Dios a ayupa' a nikatawo ra. O' pinili' nay ibilang nin kasan kwinta ta pigaw nin gaw'en nan makasawan nin kuri a ibilang nin mapwirsasara. ²⁹ Ginwa' na in nin Dios ta pigaw nin kasa gapo nin si'numan nin

tawo a makapimaung-maong sa adapan na. ³⁰ Ket si'tamo bale' nin mammemper, si Dios, nipasaya natamo konan Cristo a si Jesus. Ket bana' kona ni Cristo, nag'in atamon mapteg sa pangngikit nan Dios tan nipurok natamon mag'in nin tutawo na tan ginlat natamo sa pakaaripen nin kasalanan. Sawanin, say kadunungan nan Dios, iti kona ni Cristo nin nibi na kontamo. ³¹ Ket bana' ta wanin ma'kit tamoy katutu'wan nan Masanton Kasuratan a wana:

“No mangipasirayo a si'numan, say ginwa' na tamo' nin Catawan a ipasirayo na.”*

2

Naipatukdo' sa Pakayadi' nan Ispirito a Akay ra ni Pablo

¹ Ket si'ko, man'aduen kon hupsat, kai ako nangusar nin ararem a pag'iirgo o kukaisipan ran mumadunong sin primero kon nakodsen nangipatanda' komoyo nin maipa'ka' sa mabistan patanda'* nan Dios. ² Wanin ta nipangako' ko sa lalaman ko nin say ipatandaan ko tamo' komoyo ket say maipa'ka' kona ni Jesu-Cristo, say maipa'ka' kona a nipasak ya sa kudos. ³ Sin rinmate' akodsen komoyo, main nin kakapuyan nin lalaman ko tan masalak ako ta bangli' no kai ko mababaan nin gaw'en a man'ipagwa' nan Dios kongko. ⁴ Sa nipangipatanda' ko, kai ako nangusar nin makaayat nin susarita' nin bilang konran madunong nin tutawo, bale' si Ispirito nan

* **1:31** Jeremias 9:23-24; 2 Corinto 10:17. * **2:1** mabistan patanda'- Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket wanti a wana:niyadin plano.

Dios pinatutu'wan nin pakayadi' na a nibarita' ko.
⁵ Say gagara nan Dios ket, a say pagmamatalek moyo kona ket kai moyo kumon nin ipatukdo' sa kadunungan nin tawo no kai edet, sa pakayadi' nan Dios.

Say Kadunungan nan Dios ket Niyadi sin Saytaw

⁶ Mataman bale' nin wanin, main nin peteg nin kadunungan a nangibwat konan Dios ket sayti a man'iyakay mi anamaet konran saray magsen anay pammemper ra. Sayti ket ambo' nin kapidan kadunungan nin tawo tamo' o kadunungan nin nangibwat konran saray mampag'uray konan sitin mundo nin naiketeg anan makasa a pakayadi' ra. ⁷ Sayti nin man'iyakay mi ket say plano nan Dios nin niyadi na yapo'. Sin saytaw et, mi'sa na et nin pinarsa a sarba, nidisisyon nayna no ani a gaw'en na ta pigaw nin makakirama' atamo sa kata'gayan na. ⁸ Saray mampag'uray konan sitin mundo kai ra nin natarusan a tutuon kadunungan nan Dios, kai raya nin naamingaw ti nin plano na, ta no naamingaw raya, kai raya kumon nin nipasak sa kudos a Uunuren nin nipadar na a pinasyan kata'gayan na. ⁹ Anta sitin plano nan Dios, siti a man'ibarita' sa Masanton Kasuratan itaw sa wana,
 “Say pinasyan anda' tan makapaka'ngap nin bubagay a kai et gapo nin na'kit,
 kai et gapo nin narnge' o kai et gapo nin sinumrep sa nakem nin tutawo,
 sain a bubagay nin nisadya' nan Dios para konran mangawa'nan kona.”*

* **2:9** Isaias 64:4; 65:17.

¹⁰ Ket komin nibi nayay Ispirito na, nipatarusan na anaod nin Dios in nin bubagay ta si Ispirito nan Dios, tanda' na nin maong a sarba nga'min, mataman et nin say sangkaarman anan adin kukaisipan nan Dios. ¹¹ Kasa anaod nin makataros sa kanakman nan sayay tawo no kai sya tamo' nin diri; wanin anamaet a lamang, kasan makataros sa kanakman nan Dios no kai si diri nin Ispirito na.

¹² Edet anaod, si'tamo, si Ispirito nan diri a rinisibi tamo! Kanya' nin ambo' tana nin yupa' sa pangingsip nin tutawo konan sitin mundo a pananaros tamo, no kai edet, say pangingsip nan Dios. Nibi naya nin Dios a Ispirito na kontamo ta pigaw nin irama' natamo sa mabibista nin nibi-nibi nan masibulot a nakem nin Dios kontamo. ¹³ Ket sa pangipapalaway mi anamaet, kai kami mangusar nin pag'iirgon bilang konran mumadunong a tawo, no kai say niyakay nan Ispirito nan Dios. Man'ibarita' mi a maipa'ka' konan Dios nin say man'usaren mi ket say mangibwat konan Ispirito nan Dios. ¹⁴ Bale' si tawon say nikatawo na tamo' a mampag'uray kona, kai na nin akuen a bubagay nin mangibwat konan Ispirito nan Dios ta kakalawakawan tamo' nga'min para kona. Kai maabot nin pakataros na ta matarusan ti tamo' mangibwat sa pangingsipatyo' nan Ispirito nan Dios. ¹⁵ Si tawo bale' nin si Ispirito nan Dios a mampag'uray kona, matimbang nay kakanaan nin sarba, bale' saray tutawo a kasa yay Ispirito nan Dios konra, kai rasara matimbang nin manepag a tutawon main yay Ispirito konra. ¹⁶ Anaod, mabasa tamo sa Masanton Kasuratan a

wana,

“Si'noy masrepan nay pangingsip nan Dios?

Si'no anamaet a makapangipapalaway no ani a mabista nin gaw'en na?”*

Si'tamo bale', main ya kontamoy Ispirito nan Dios kanya' nin say pinanakem tamo ket kapada nin pinanakem na ni Cristo.

3

Andi' nin Mipalpagan Maipa'ka' konran Trabadador Tamo'

¹ Man'aduen kon buhsat, sin isen ako et komoyo, kai katamo nin naiyakay nin bilang sa pangan-gakay ko konran saray mampag'urayan nan Ispirito nan Dios, no kai edet, niyakay katamo nin bilang nin uabing kamo et a ba'yu-ba'yo kamo et nin namper kona ni Cristo tan bilang nin mampag'urayan kamo et nin uapes nin tawo. ² Bana' ta wanin moyo, niyakay katamo nin say mainum'ay moyon matarusan nin maipada sa gatas a ikabyay nin abing. Kai kamo et nin magwa' para sa ararem nin uakay nin maipada sa kanen ran matuntawo. Anaod kai kamo et magwa' para sa sayti, ³ ta say karabayan moyo et a mampag'uray komoyo. Anaod, main et nin piiiimbelan tan piaaway* komoyo, kanya' nin ma'kit a say karabayan moyo et nin diri a mampag'uray komoyo nin bilang konran saray ambo' nan tutawo nin Dios. ⁴ No saray raruma komoyo wanra, “Si Pablo a mantumbuken mi,” tan saray raruma

* **2:16** Isaias 40:13; Roma 11:34. * **3:3** Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket nilamo' a wanti:tan pipuruk-purok.

anamaet wanra, “Si Apolos a mantumbuken mi,” mapala-palaway anaod nin ma'kit mangibwat sa man'ibarita' moyo a bilang kamo et nin saray ambo' nan tutawo nin Dios.

⁵ Ani ya ket si Apolos tan si'kon si Pablo sa pangngipa'ka' moyo? Pariho kami tamo' nin mampagsirbi konan Dios, ta pariho kamin nangyakay komoyo, ket tinumper kamo. Mangaw'en nin barang saya komi a trabaho nan nibi nan Uunuren. ⁶ Si'ko bara'mon nimula koy bikoy, tan si Apolos bara'mon sinbuan na, bale' si Dios a namatubo', ambo' kami. ⁷ Kanya' nin ambo' yay nangmula o si nambo' a impurtanti, no kai si namatubo' tamo', si Dios. ⁸ Si nangmula tan si nambo', parihoy pa'sar ra tan si barang saya ket gun-gunawan naya li' nin Dios sigon sa trabahon nagwaan na. ⁹ Anaod, si Dios ket pariho nakamin katrabahwan. Ket si Dios anamaet, ikon nakamon bara'mon gagawa' na nin mampagtrabahwan mi.

Trabahador sara Tamo' si Pablo sa Pinakatimplo nan Dios

Bara'mo et nin si dupong moyon mampemper ket bali nayan Dios nin man'ipapa'deng na komi, ¹⁰ ket si'koy bara'mon sayay matudyo' nin karpintiro nan Dios. Sa pakababa' a nipuya' na kongko, nipa'deng koy pundasyon bilang sa gawa' nan maistron panday. Sawanin sakalakoy nay mampangitulo'y nin mampamanday konan bali, ket barang saya a mamanday matkap nin ilagen nay gawa' na a say rabay nin irgwen ket pakan-daen nay pangangakay na. ¹¹ Anaod, kal-la si Jesu-Cristo tamo' a ginwa' nan Dios nin pundasyon nin pammemper tamo a bara'mon sa magsen a

pundasyon nin sayay pa'deng, ket kasaynan raru-man magwa' et nin ikwa. ¹² Bale' saray pa'sar mampangituloy nin mamanday konan sitin bali, magwa' a mampangusar saran kagaw'an a kai nin mapuuran bilang say balitok, pirak, o say mablin bubato; o mampangusar saran kagaw'an a madali' nin mapuuran bilang say kayo, rabot tan dayami. ¹³ Ket, say trabahon nagwaan nin barang saya, pa'sar ipadalan li' sa apoy, ket ma'kit li' no mapuuran o kai, a say rabay nin irgwen, sa awro nin pangungukom nan Dios ket ma'kit li' no main nin kakanaan o kasa, nin nagwaan nin barang saya. ¹⁴ Ket no pa'sar maagwantawan li' nin nipa'deng nan sayay tawo a apoy, gun-gunawan naya li' nin Dios, ¹⁵ bale' no say nipa'deng na ket napuuran, napirdi a pagal na. Page' a maisalba ya a mabyay ya, bale' bara'mo yan tawon nalibri tamo' a byay na sa puor.

¹⁶ Maka'ngap ako komoyon mammemper ta bara'mon kai moyo nin maamingaw a si dupong moyo ket pa'sar timplo nayan Dios ta si Ispirito na ket mampiikap ya komoyo. ¹⁷ Ket no main nin tawon gumwa' nin animan a makasida' konan sitin pa'sar masagradon timplo nan Dios, sidaen naya nin Dios ta si pa'sar timplo na ket ikon nayan diri, tan siin nin pa'sar timplo na ket si'kamo.

¹⁸ Sawanin, usisaen moyon maong a lalaman moyon diri a andi' kamo nin paibarang sa pangingsip moyo. No main isen komoyo a mampangipa'ka' a madunong ya sa pagkabyay sa sitin kapresan a panaon, say mabista ket gurutan nayna in nin kadunungan tan mag'in yayna anabungat nin lantot sa wanran tutawo, ket

konan Dios, sya a peteg nin madunong. ¹⁹ Anaod, say kadunungan a mangibwat iti konan sitin mundo ket kakalawakawan sa pangingikit nan Dios. Mabasa sa Masanton Kasuratan a wana, “La'wanen nasaran Dios a madunong sa sirib ran diri.”*

²⁰ Wana et a lamang,

“Tanda' nan Catawan nin kasan kakanaan nin say iti sa kanakman ran saray mumadunong.”*

²¹ Kanya' anaod nin andi' kamo nin mipalpagan a tumutumbok nakamo nin siti o sitaw e nin manggakay ta say tutuo ket, si'kamin sarba, iti kami para komoyo, ²² mataman nin si'kon si Pablo, o si Apolos, o si Pedro*. Mataman et si sangkamundwan, o say byay, o say patiti, o say mangyadi' sawanin, o say rumate' et, sarba nga'min ket nibi nan Dios nin ikon moyo para sa kaabigan moyo.*

²³ Bale' si'kamo, ikon nakamo ni Cristo, tan sya anamaet, ikon nayan Dios.

4

Katulong nasara Tamo' nin Cristo si Pablo

¹ Ket ta wanin anaod, say matkap nin pangngikwinta komi ket ibabaki' na ni Cristo. Nagmatalkan nakami tamo' nin Dios nin mangipatanda' nin plano na a gindat ket kai na et yapo' nin nipatandaan. ² Sawanin, konan siin, si sayay mampagmatalkan, matkap anaod nin tutuo ya sa pangngawa' nan man'ipagwa' nan amo na. ³ Ket, kongko,

* **3:19** Job 5:13. * **3:20** Kanta 94:11. * **3:22** Pedro- Sa Griego:Cefas. * **3:22** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Roma 8:17,32.

kasan pidumawan no usisaen moyo, o saray raruman tawo, no matunong a pagtatrabaho ko o kai. Ni mataman si'kon diri, kai ko nin mapya a pangungusga kon diri sa gawa' ko. ⁴ Anaod, malinis a kunsinsya ko, bale' kai nin maibarita' nin siin a malinis ako sa pangingikit nan amo ko a si Uunuren. Sya tamo' a mangusisa' nin gawa' ko. ⁵ Kanya' nin andi' moyo nin inabo' a sintinsya ba'yo na et nin inabo' ni Uunuren a Jesu-Cristo a sintinsya na no sumubli' yadti li', ta ipa'kit na li' nin padaran a sawanin ket adi tan kai tanda' nin gugagara nin tutawo. Kayadi' li', say barang saya ket mangrisibin manepeng nin rayo mangibwat konan Dios.

Matkap a Arigen rayan Mammemper si Pablo

⁶ Nginaranan koya si Apolos tan say lalaman ko, kawa'nan kon subsat, nin alimbawa' para sa kaabigan moyo nin pakaadalan moyon say rabay nan ibarita' nin si wanra a “Andi' moyo nin labasan a no ani a itaw sa kasuratan.” Ket mag'in kamon ambo' nin marangas maipa'ka' komi nin mangangakay moyo a pablyen moyo saray raruma bale' balawen moyo saray raruma. ⁷ Si'no ya in si sa wana ket mas ata'gay kamo dyan saray raruma? Kasa-kasa kamo no ambo' nin si Dios a mami. Kanya' nin no pinayaburan nakan Dios, andi' ka gapo nin marangas maipa'ka' sa sain.

⁸ Mampangimey kamo a bara'mon kumplito kamoyna sa kamaungan nan Dios tan kasaynan pakatkapan moyo et kona! Bara'mo kamoynan mampag'uray itaw sa Pag'adian nan Dios, ket linabasan rakami ana nin

mangangakay moyo! Page' pa anaod kumon nin mampag'uray kamoyna, ta no wanin kumon ket makakipag'uray kami komoyo anamaet! ⁹ Wanin pa anaod kumon ta sa wangko ket si Dios, bara'mon ginwa' nakamin apostoles nin sangkaayupaan a pa'sar sa sarban tutawo. Bara'mo kamin tutawon nasintinsyawan nin patyen nin mangkikit-kikiten ran sarban tutawo tan uanghil. ¹⁰ Man'ikwinta kamin kasinakem bana' kona ni Cristo, bale' si'kamon inakay-akayan mi, say wamoyo no pinasyan kaungan moyoyna bana' kona ni Cristo! Kasan mababa' mi, bale' mapwirsa kamo anaod! Kai kami nin mambaga-bagawen, bale' ata'gay a pangingikit komoyo anaod! ¹¹ Anggan sawanin nin udas ket mabitil tan milata' kami; kurang a seket mi; mangkaduksa-duksa' kami tan makudti-makodtaw kamin kasan pammali mi; ¹² mampagtrabaho kamin maong nin man'usaren mi a gamet min maningkap nin ikabyay mi; no main nin magsari-sarita' komi, idasalan misara; no marumi'-rumi' kami, itpel mi; ¹³ no main nin manida' komi ket mabista a ubat mi. Anggan sawanin, sa pangingikit ran tutawo ket kwinta basura kamidti sa mundo, a sangkaayupaan sa sarban tutawo.

¹⁴ Kai ko nin man'isurat ti nin pammading'ey komoyo, no kai edet, pammibilin ko komoyon bilang kawa'nan kon a'nak ko. ¹⁵ O', a'nak katamo anaod ta abirno nin magkamain kamon abaw nin mammaga maipa'ka' kona ni Cristo, saya tamo' a kwinta ama moyo. Nag'in akon bara'mon ama moyo sa nikaipasaya moyo konan Cristo a si Je-

sus, yupa' sa nipangiparate' ko konan Mabistan Patanda' komoyo. ¹⁶ Kanya' anaod nin mandawaten ko komoyo, arigen moyo a kabibyay ko. ¹⁷ Siin a rason no mayin a binibilin koyan makodsens komoyo si Timoteo, ta pigaw nin ipapanemtem na komoyoy pigagawa' ko a sayti ket nangibwat konan Cristo. Man'ikwinta koya anamaet nin kawa'nan kon anak ko sa pammemper tan mailalwan koya. Say ibarita' na komoyo ket syan lamang a man'iyakay ko sa adtiman nin dudupong ran mampemper a keen-keen ko.

Matkap a Galten saray Gumu-gumwa' nin Duka' sa Dupong

¹⁸ Sawanin, sa pangngipa'ka' ran raruma komoyo a mali'mo akoyan makodsens ket nipata'gay sarayna. ¹⁹ Bale', sa madali' anan awro, mako akodsens no iyaburoy na nin Uunuren tan tandaen ko no ani a pakayadi' ra, ambo' tamo' a maibarita' ran sarain a mampipata'gay. ²⁰ Anaod, ipa'kit nan Dios a mampag'urayan nayay sayay tawo yupa' sa gawa' nin pakayadi' na sa kabibyay nan tawo, ambo' nin yupa' sa mabistan irgo nan tawo.

²¹ Ani a rabayen moyo? Mako akodsens para nin main awit nin aspok, o nin maipa'kit koy pangawa'nan tan kauyamuan ko komoyo?

5

¹ Ket say mas grabi et, kunsintidor kamo! Naipara-parate' ana kongko a main nin nikasama' nin gawa' a man'aburuyan moyodsens! Si magsyuman kona ket ka'yan nayan saya nin lalakidsens

komoyo!* Klasin kadukaan in a mataman et nin saray ambo' nin mammemper ket kai ra aburuyan! ² Ket si'kamo, mampipata'gay kamo et sa udin! Matkap kumon ket gumereng tan duming'ey kamo, tan matkap a maglat yay tawon man-gumwa' nin wanin sa dupong moyo!

³⁻⁴ Abirno nin kasa akodsen, kalamo' rako sa kanakman. Kanya' nin bara'mon isen akoynan lamang, ket sa pangilalaman ko kona ni Uunuren tamon Jesus, sinintinsyawan koyayna a tawon man-gumwa' nin wanin. Sa pididinep moyo, kalamo' rako sa kanakman, ket sa pakayadi' na ni Uunuren tamon Jesus, ⁵ iyagwang moya in nin tawo kona ni Satanas* ta pigaw nin paidapen naya sa lalaman na ket mapatgen a pagkakasalahan na ta pigaw nin maisalba yan diri sa awron sumubli' yay Uunuren tamo.

⁶ Sain say pipata'gay moyo ket ambo' nin manepag sa kapapa'sar moyon wanin isen! Sigurado akon tanda' moyo a say kasalahan nan saya komoyo ket apiktawan nay intiro moyo, kapada a say daite' tamo' nin pammakbo ket pakbwen nay intiron masa. ⁷ Galten moyoynay kadukaan a bilang nin pammakbo sa kabibyay moyo, ta pigaw nin maringgas kamo ket mag'in kamon bara'mon ba'yon masa a kai gapo nalawukan nin pammakbo, ta wanin a talagay pa'sar moyo. Anaod, si Cristo a syay pa'sar Karniro tamo para sa

* **5:1** Mabasa a maipa'ka' sa kai nin pangangaburoy sa saytin gawa' sa Levitico 18:8; Deuteronomio 22:30; 27:20. * **5:5** Main saray raruman tawon niyagwang na ni Pablo kona ni Satanas sa 1 Timoteo 1:19-20.

paninilibra nin Pistan Nipanglabas* ket nida'ton yayna! ⁸ Edet, udas anan pagsisilibra sa nika-paringgas tamo! Andi' atamoyna nin gumwa' et nin bilang sa saytaw sa gindat a kabibyay tamo a say duka' a gawa'-gawa' tan main nin duka' a uapes, no kai edet, nin main anan karinggasan tan katutu'wan, kapadan tinapay a kai nalawukan nin pammakbo.

⁹ Nisurat koyna komoyo* a andi' kamo nin kilimug-limog konran tutawon man-gumwa' nin nikasama', ¹⁰⁻¹¹ bale' kai ko rabay nin irgwen a saray ambo' nin mammemper. Wanin ta no sara wadi' a pal'isan moyo nin kilimug-limugan, matkap a lumakwan kamoyna konan siti nin mundo. No kai edet, si man'ibarita' kon andi' moyo nin kilimug-limugan ket si sayay mampamarita' a mammemper ya bale' kiraray ya sa ambo' nan asawa, o maagom ya, o mangrarayo yan dios-dios, o mabirngas ya, o mabubok ya, o mannakaw ya. Ni kidungon mangan, andi' kamo gapo nin kidungo sa wanin nin tawo. ¹² Anaod, kai nin naipudir kongko a manintinsya konran ambo' nin mammemper, no kai saray kapada tamon mammemper a kabiangan tamo. ¹³ Si Dios a manintinsya konran ambo' nin mammemper. Bale' wanan mabasa sa Masanton Kasuratan, “Galten moyo saray gumu-gumwa' nin duka' sa dupong moyo.”*

* **5:7** Mabasa moyo et a maipa'ka' konan siti si Pistan Nipanglabas itaw sa Glusaryo. * **5:9** Main nin surat na ni Pablo konra nin nu'na dyan konan siti bale' kai tamo nin tanda' a linaman

na. * **5:13** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Deuteronomio 13:5; 17:7,12; 21:21; 22:21,24; 24:7.

6

Say Pangingidimanda nin Kapada nin Mammemper

¹ Saya et, kai kamo tana para nin mading'ey a si saya komoyo a main nin riklamo konan sayay kapada moyon mammemper ket ika' naya sa husgado konran kai raya nin tanda' a Dios? Matkap ket iyadap moyo in kumon konran tutawo nan Dios! ² Kai moyo para nin tanda' a main li' nin awron si'tamon tutawo na ket pag'urayan tamoyay intiron mundo? Gaw'en moyo in li', kanya' nin marisulbi moyo kumon a madidintek tamo' et nin bubagay.

³ Kai moyo para nin tanda' a mangusisa' atamo li' nin uanghil? Gaw'en moyo in li', kanya' nin matkap ket mas babaen moyo nin risulbyen a bubagay a maipa'ka' sa byay tamo' et iti sa luta'. ⁴ Ka'kit nin wanti a gawa' moyo! No main nin riklamo moyo ket sukat a konran saray kasan pakibiang ra konan Dios moyo ipagamet nin iparisulbi! ⁵ Duming'ey kamo! Ani kasa tanan madunong isen komoyon makababa' nin manimbang no si'noy main nin katunungan konran subsat na sa pammemper a mampikuntra? ⁶ Ka'kit nin wanin a si sayay mammemper ket ika' naya sa husgado a busat na sa pammemper! Sa udin, konra et nin ambo' nin mammemper!

⁷ Say katutu'wan, si midimandawan kamoyna ket ipa'kit a nadaeg ana a pammemper moyo. Mas mabista a imbis nin idimanda moyay busat moyo sa pammemper ket si palabasen moyo tana no naagrabyado tan nasaor kamo; ⁸ bale'

si'kamoyna edet a mampangagrabyado tan mampanaor, ket konra et nin buhsat moyo sa pammemper! ⁹ Tanda' moyon peteg a saray mangangwa' nin ambo' nin mapteg ket kai sara nin makakirama' sa Pag'adian nan Dios. Andi' moyo nin luku-lukwen a lalaman moyon diri. Saray tutawon mampangwa' nin madawal tan nikasama' a gawa', o mangrarayon dios-dios, o mamabayi o kilalaki, o bakla', o tumboy, o ki'yan sa kapada ran lalaki o kapada ran babayi; ¹⁰ o mannakaw, o maagom, o mabubok, o mabirngas, o tulisan, ket kasa gapo konra a makapangikon nin animan sa Pag'adian na nin Dios. ¹¹ O', wanin ran saray raruma komoyo sin saytaw, bale' naringgasan kamoyna sa kukasalanan moyo; naipurok kamoyna para konan Dios; naikwinta kamoynan mapteg sa pangngikit nan Dios bana' sa pagkukuri nin gawa' na ni Uunuren a si Jesu-Cristo tan si Ispirito nan Dios.

Say Pangungusar nin Lalaman nin Mamin Kagalangan konan Dios

¹² Magwa' a wanan ibarita' nin sayay tawo, “Pagkanawanawa ko a gaw'en koy animan a rabay ko.” Anta, ambo' nin say sarba ket makatulong kontamo. Si'ko, maibarita' ko, “Pagkanawanawa ko a gaw'en koy animan,” bale' kai ko nin aburuyan a mag'in akon aripen nin animan. ¹³ Magwa' et anamaet a wana nin sayay tawo, “Say kanen ket para konan tyan tan si tyan ket para ya sa kanen, bale' si Dios ket parihon anggawan nayti li'.” Mataman anaod bale' nin

wanin, kai rabay nin ibarita' a say lalaman tamo ket magwa' tamon agamirenen sa ambo' nin manepeg a pirararay, no kai edet, naigagaran usaren tamoy lalaman tamo sa pagsisirbi konan Uunuren, tan si kanepegan nan Uunuren ket say pag'urayan nay lalaman tamo. ¹⁴ Wanti e no maipa'ka' sa lalaman tamo: si Dios, pasublien natamo li' nin mabyay yupa' sa pakayadi' na kapada nin nipamasubli' nan mabyay konan Uunuren. ¹⁵ Mampangimey kamon bara'mon kai moyo nin tanda' a say lalaman moyo ket naipasaya kona ni Cristo. Anaod, say lalaman moyo ket pa'sar saka-sakalakon parti nan si lalaman na ni Cristo. Galten tamoya paray pa'sar parti nan lalaman na ket ikiraray yayti konan sayay hustis? Andi' gapo! ¹⁶ Nepeg moyon tandaen a si lalakin kiraray sa hustis ket kipasaya ya sa lalaman kona, ta wana sa Masanton Kasuratan, "Saray rwa ket mag'in saran sayan-saya."* ¹⁷ Ket anamaet bale', si sayay tawo a kipasaya konan Catawan, sya tan si Catawan ket mag'in nin sayan-sayay kanakman ra.

¹⁸ Kaday'an moyo a ambo' nin manepeg a pirararay ta say wanin nin kukasalanan ket naiduma sa raruman kukasalanan a kai ya nin usaren ti nin lalaman sa pangngawa'. Wanin ta si tawon mampangwa' nin ambo' nin manepeg a pirararay, mansidaen nayay diri nin lalaman na. ¹⁹ Magwa' para et a kai moyo nin tanda' a say lalaman moyo ket syay pinakatimplon mampiika-

* **6:16** Genesis 2:24. Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Mateo 19:5; Marcos 10:8; Efeso 5:31.

pan nan Ispirito nan Dios nin nibi na komoyo? Ambo' moyoynan ikon a lalaman moyo no kai ikon naynan Dios. ²⁰ Anaod, sinaliw nakamo nin nisubli' nakamo kona, kanya' nin usaren moyoy lalaman moyo nin makapamin kagalangan konan Dios.*

7

Si Tepet Maipa'ka' sa Kasesrep sa Byay a Main nin Asawa

¹ Sawanin, say ibarita' ko maipa'ka' sa nisurat moyo kongko.

Mas a kaabigan no si sayay lalaki ket kasa nin asawa na.* ² Bale', ta pigaw nin mapal'isan nin barang saya a pagkakasalahan yupa' sa ambo' nin manepag a pirararay, si sayay lalaki o sayay babayi ket matkap a main nin asawa na. ³ Ket manepag a si asawan lalaki, gaw'en nay ubligasyon na bilang asawa konan asawa na, tan wanin anamaet konan asawan babayi, manepag a gaw'en nay ubligasyon na bilang asawa konan asawa na, ⁴ ta si asawan babayi, ambo' yayna a mampag'uray sa lalaman na no kai si asawa nayna; wanin anamaet, si asawan lalaki ambo' yayna a mag'uray sa lalaman na no kai si asawa nayna. ⁵ Andi' moyo nin isiblet a lalaman moyo sa saya tan saya, pwira wadi' no nitaratwan moyon main yapo' nin panaon a kai kamo yapo' nin miraray ta igagara moyo tamo' yapo' a panaon moyo sa kadadasal. Bale' mayadi' in a panaon,

* **6:20** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa 1 Corinto 7:23. * **7:1** Mas a kaabigan...asawa na.- O:Peteg nin mabista no kai ya nin mangraray a sayay lalaki.

miraray kamoyna ta pigaw nin kai rakamo nin matukso ni Satanas bana' ta kai kamoyna nin makaagwanta. ⁶ Sayti ket pakitarusan ko komoyo maipa'ka' sa pikakasal; kai ko nin man'igan-gan. ⁷ Anaod, rabay ko a say barang saya kumon ket kipada kongko nin kuntinton kasan asawa. Bale' anaod, main nin nibi nan Dios sa barang saya, tan sayti ket niduduma.

⁸ Konran balo nin lalaki tan babayi ibarita' koyti:

Mas a kaabigan para komoyo no arigen rako nin kai kamo anamanaet nin sumrep sa byay a main nin asawa. ⁹ Bale' no kai moyo nin mapukpukan a lalaman moyo, mas maabig a sumrep kamo anamanaet sa byay a main nin asawa dyan si ma-paidap kamo sa pammaed sa kaingaran moyon kiraray.

¹⁰ Sawanin, sayti a ibarita' ko konran main nin asawa. Kai ti nin nangibwat kongko no kai gangan na nin Uunuren:*

Andi' ya nin kisyay a babayi konan asawa na. ¹¹ Bale' no kisyay ya wadi' a babayi konan asawa na, matkap a dumaer yan andi' ana nin kikalamo', o kidunong yan sumubli' konan asawa na. Anamaet, andi' naya anamaet nin isyay nin lalaki a asawa na.

¹² Ket konra anamaet nin saray main anan asawa ba'yo sara nag'in nin mammemper, wanti a ibarita' ko ta kasan niyakay na maipa'ka' sa sayti nin Uunuren:

* **7:10** Say nigan-gan na ni Jesus, itaw sa Mateo 5:31-32; 19:3-9; Marcos 10:2-12; Lucas 16:18.

No si sayay lalakin nag'in anan mammemper, si asawa na ket ambo' yan mammemper, ket sitin asawa na napasayay nakem nan mangkikalamo' kona, matkap a andi' naya nin isyay. ¹³ Wanin a lamang a no si sayay babayin nag'in anan mammemper, si asawa na ket ambo' yan mammemper, ket sitin asawa na napasayay nakem nan kikalamo' kona, matkap a andi' ya nin kisyay. ¹⁴ Nibarita' ko a wanin ta bana' konan si asawan mammemper, babayi o lalaki, si asawa nin ambo' nin mammemper ket naiyayi yayan lamang sa pikakalamo' a iti sa pudir nan Dios. No ambo' nin wanin, saray a'nak ra ket kai nasara kumon nin maako' nin Dios, bale' anaod bana' konan si asawan mammemper, iti saraynan lamang sa pudir nan Dios.

¹⁵ Bale' no si ambo' nin mammemper nin asawa, lalaki o babayi, ket rabay nay kisyay, aburuyan moyo. Sa wantin mangyadi', si mammemper nin asawa, lalaki o babayi, kai ya nin maitaker nin iti sa istado. Panemtemen moyo a say rabay nan Dios ket si maituno atamon mammemper konran sarban tawo. ¹⁶ Dumaer kamo kumon nin iti sa istado, si'kamon si asawa moyo ket ambo' yan mammemper ta sali' pa a mag'in nin dalan kamo a maisalba ya a asawa moyo.

Dumaer atamo sa Kapapa'sar tamo sin Sinagyat natamon Dios

¹⁷ Pwira sa sain, dumaer a barang saya komoyo sa no ani a kapapa'sar nin nibi nan Uunuren kona sin ba'yo naya nin nasagyat ana nin Dios. Siti a bibilin ko sa sarban dupong.

18 No bilang wadi' si sayay tawo ket naturi' yayna ta Judio ya sin nasagyat nayan Dios, andi' na nin galten a paka'kitan a naturi' yayna. Ket no ambo' ya anamaet nin turi' ta ambo' yan Judio sin nasagyat nayan Dios, kai na nin matkap a paturi'.
 19 Kasan pidumawan nin turi' ya man o kai, no kai say impurtanti ket mantukiden nay man'ipagwa' nan Dios. 20 Dumaer a barang saya sa no ani a kapapa'sar na sa byay sin nasagyat nayan Dios.
 21 Saya ka paran aripen sin nasagyat nakan Dios? Andi' mo in nin pakaaburidwan. Bale' no magkamain kan pagkanawanawan mag'in nin ambo' nin aripen, kalapen ma in nin pagkanawanawa.*
 22 Anaod, panemtemen moyo a no saya kan aripen sin nasagyat nakan Dios nin kipasaya konan Uunuren, naglat nakayna sa pakaaripen mon magkasalanan ket ginwa' naka nin kanawanawa ana a magsirbi kona. Wanin anamaet a lamang, no saya kan ambo' nin aripen sin nasagyat ka, aripen nakayna anamaet sawanin ni Cristo nin magsirbi kona. 23 Nibayad nay byay na ni Cristo nin nisubli' nakamo konan Dios* kanya' nin tumubale' kamo kona, a andi' kamo nin bara'mon mampaaripen sa tutawo. 24 Kanya' nin animan a kapapa'sar sa byay nin barang saya sin panaon a nasagyat nayan Dios, dumaer ya sa saytaw nin kapapa'sar na nin kialuyon konan Dios.

Si Tepet Maipa'ka' konran Kasan Asawa tan

* **7:21** Bale'...kalapen ma in nin pagkanawanawa.- O:Bale' no magkamain kan pagkanawanawan mag'in nin ambo' nin aripen, mas pilien moyna a saya kan maong a aripen. * **7:23** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa 1 Corinto 6:20.

konran Balo

²⁵ Ket sawanin anamaet, say maipa'ka' konran saray kai et gapo nin sinumrep sa byay a main nin asawa.

Kasan gan-gan nan Uunuren maipa'ka' konra. Bale', bana' sa inganga'do nan Uunuren kongko, mapagmatalkan moyoyti say iti sa nakem ko a itao ko komoyo. ²⁶ Para kongko, bana' sa abaw nin idap a man'adapen tamo, mabista para konan sayay tawo a kai nin sumrep sa byay a main nin asawa. ²⁷ Bale' si'kamon lulalaki nin main anan asawa, andi' moya nin isyay a asawa moyo. Ket no kasa et nin asawa mo andi' kayna nin mangrap. ²⁸ Wanin man, kai ya nin magkasalanan a sayay babayi o lalaki no sumrep ya sa byay a main nin asawa, bale' maprublima a byay a main nin asawa. Anaod, rabay katamon ipal'is sa maprubli-man kapapa'sar.

²⁹ Siti a rabay kon tarusan moyo, bubsat:

Anted anay panaon. Kanya' nin mangibwat sawanin, andi' moyoyta nin kaaburidwan nin tuloy a animan a iti komoyo; asawa man, ³⁰ o puon nin rumiga, o puon nin gumereng, o kumirsyo man, ³¹ o kabiangan man iti sa mundo. Wanin ta say kapresan a kapapa'sar nan sitin mundo ket dandani ana nin mangangga.

³² Sawanin, say rabay ko ket si andi' moyo nin kaaburidwan a maipa'ka' sa no pa'no moyon magwa' a rispunsibilidad moyo. Anaod, si sayay lalakin kasan asawa, say pipanemtem na ket no pa'no nayan pagsirbyan a Uunuren nin mapaririktan yay Catawan kona. ³³ Ket si sayay lalakin main nin asawa anamaet, say

pipanemtem na ket no pa'no nayan mabyan nin mabistan byay a asawa na nin mapaririktan ya kona. ³⁴ Anamaet a lamang, mapiduma nin bilang sa wanin a maipa'ka' konran bubbayi. Si babayin kasan asawa o kasaynan asawa, say pipanemtem na ket no pa'no nayan pagsirbyan a Uunuren, kanya' nin say lalaman na tan say kanakman na, ket ikon na tamo' nin Uunuren. Bale' si babayin main nin asawa, say pipanemtem na ket no pa'no nayan mabyan nin mabistan byay a asawa na nin mapaririktan ya kona.

³⁵ Para sa kaabigan moyo ket nibarita' ko in komoyo a ambo' nin pammaed komoyo. Say apes ko ket si mabista tan matunong a kabibyay moyo ta pigaw nin kasan makaribang komoyo sa pagsisirbi moyo konan Uunuren.

³⁶ Sawanin, say maipa'ka' anamaet konan sayay lalakin main nubya bale' mampagdwadwa ya no ituloy nayan ikasal, bale' magkamain yay lalaki nin ma'mot nin pangangapes konan inado' na. Maaburuyan a pakasal sara. Ambo' in nin kasalanan. ³⁷ Bale' no nidisisyon nan sayay lalaki a kai yayna nin kikalas konan inado' na, no kai edet pagmantiniwen naya sa kapapa'sar nan sayay balasang, mabistaytin lamang, dapot no magsen a pinanakem na, no kai ya tamo' nin napasuet, tan no mababa' nan dangkaan a lalaman na. ³⁸ Edet, mabista no kikalas yay lalaki konan nubya na, bale' mas mabista no kai ya nin

sumrep sa istado.*

³⁹ Si sayay babayin main nin asawa, pa'sar na a naitaker konan asawa na leg'an a mabyay yay lalaki. Bale' no mati yay asawa na magwa' yan kikasal sa si'numan a rabayen na, bale' matkap a si kikasalan na ket mammemper ya. ⁴⁰ Bale' para kongko mas mariga ya no kai yayna nin kiasawa anamanaet. Sa wangko, kumpruntado anamaet in sa no ani a bibilin nan Ispirito nan Dios.

8

Si Tepet Maipa'ka' sa Kanen a Niyatang sa Dios-dios

¹ Ket sawanin anamaet, say maipa'ka' sa pakipangan moyon kanen a niyatang sa dios-dios:

Bilang sa wamoyo, tanda' tamoyna a katutu'wan a kasan pakayadi' ran sarayti kontamo. Sain say pakatanda' tamo bale', magwa' nin mag'in nin pangibwatan tamon rumangas ket kai ti nin makapaabig, no kai say gawa' tamo

* **7:38** Say raruman katarusan sa Griego ket: ³⁶Sawanin, say maipa'ka' anamaet konan sayay lalakin main nin anak nin balasang. No maamingaw na nin abas a awaan nayaytin anak na nin sumrep sa istado, tan si anak nan babayi ket iti yayna sa idad, ket mamper yan manepeg a main nin gaw'en na, maaburuyan yan gaw'en na animan a disisyon na. Ambo' nin duka' no aburuyan nayan sumrep sa istado. ³⁷Bale' no kai ya anamaet nin mampiliten nin si'numan nin gaw'en na in no kai edet pagkanawanawa nan gaw'en a animan nin rabayen na, no nidisisyon nayna sa kaisipan nan magmantini yan balasang sa pudir na a anak na, mabista anamaet in. ³⁸Edet, no aburuyan nayan sumrep sa istado a anak na o no kai, ket parihon kusto a man-gaw'en na, bale' mas mabista no kai naya nin pasrepen sa istado.

mangibwat sa pangangado' tamo a makapagsen konran kapada tamon mammemper. ² Si sayay mangipa'ka' a masadag anay tanda' na, say katutu'wan ket say tanda' na kurang et, ³ bale' si tawo nin mampangado' ya, syay peteg a main nin tanda'.*

⁴ Ket sawanin anaod say maipa'ka' sa pangan-gan nin niyatang sa dios-dios. Tanda' tamo a sarain nin raywe-raywen ran tutawo, ambo' saran peteg tan kasan raruman tutuon Dios no kai saya tamo'. ⁵ O', abirno abaw saray sabtan ran dios-dios itaw sa langit man o iti sa luta', tan sarayti ket ikwinta rasaran dios tan uunuren ran tutawo, ⁶ kontamo bale' nin mammemper, saya ya tamo' a Dios, si Ama. Pangibwatan nay sarba tan mabyay atamoynan magsirbi tan mamin rayo kona. Sayan-saya ya tamo' anamaet a Uunuren tamo a si Jesu-Cristo, a dinmalan kona, naparsay sarba tan bana' kona, mampagkabyay atamo nin nauman.

⁷ Bale' ambo' nin saray sarban mammemper ket pariho a pakataros. Saray raruman naiparmaw sa pangrarayo nin dios-dios, no bilang wadi' a mangan sara nin niyatang sa dios-dios, say wanra no mampangrayo sara nin dios-dios. Ket bana' anaod ta ambo' et nin ararem a pakataros ra, no mangan sara nin sain, maguloy kanakman ra. ⁸ Say tutuo bale', no ani a kanen tamo ket ambo' in a rason nin mapaririktan tamoyay Dios. No

* **8:3** bale' si tawo...nin tanda'.- Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket wanti a wana:bale' si tawo nin kawa'nan nayay Dios, sya, inalilbi' nayayna nin Dios nin tawo na.

mangan atamon sayay klasin kanen, kasan kabalikasan nin pangangan tamo konan Dios; ket no kai atamo nin mangan, wanin anamaet a lamang.

⁹ Wanin man, pakailag kamo, si'kamon magtanda' a main nin kanepegan moyon mangan nin niyatang sa dios-dios, ta bangli' a mag'in in nin puon nin pagkakasalahan ran saray ambo' et nin ararem a pakataros ra yupa' sa pangwa' ran bagay a kuntra sa mantepren ra. ¹⁰ Bilang wadi', si'ka nin makataros sa sain ket itaw ka sa balin dios-dios* nin mampang ket main nin busat a ambo' et nin ararem a pakataros na nin maka'kit komo, bangli' no masugsog yan mangan nin niyatang abirno et nin sa wana ket mampangrayo yaynan dios-dios. ¹¹ Ket yupa' sa wanin anaod, mangibwat sa kimey mo a si'kan main nin pakatanda', ket mangkasida' a byay nan kapada tamon mamemper a para kona ket nati ya si Cristo. ¹² Ket sa wanin a mangyadi', magkasalahan ka kona ni Cristo bana' ta mampagkasalahan ka konan busat mo sa pammemper nin makapoy a pammemper na ta man'ipagwa' mo kona a sa wana ket kasalahan.

Say Kanepegan ra ni Pablo bana' ta Apostol sara

¹³ Edet anaod, pauryan koynay kanepegan ko. No say pangangan ko ket pangibwatan nin masida' a byay nan busat ko sa pammemper, kai akoyna gapo nin mangan nin sain ta pigaw nin ambo' ako a mag'in nin rason a magkasalahan ya.

* **8:10** Sitin lugar ket man'usaren yan pangraywan nin dios-dios tan pangikaan nin say iyatang konra. Magpunsa saradti a tutawo nin say kanen a niyatang ket kanen ra.

9

¹ Tawo ako anaod nin main nin kanepengan. Si'ko anamaet ket apostol ako. Si'ko anamaet ket na'kit koya si Uunuren tamo a si Jesus. Si'kamo, ambo' kamo paray bunga nin pagtatrabaho ko para konan Uunuren tamo? Si'kamo anaod! ² Ket mataman no saray raruma ket kai ra nin alilbien a saya akon apostol, si'kamo bale', tanda' moyon peteg a apostol nako anaod bana' ta say pagkabyay moyon naipasaya konan Uunuren yupa' kongko ket ipa'kit a peteg nin apostol nako.

³ Sayti a ubat ko konran saray isen komoyo nin mampanita kongko maipa'ka' sa kanepengan ko:

⁴ Kasa paran kanepengan min si'kamin apostoles nin mangrisibi nin sustinto mi mangibwat konran saray mammemper a mampagsirbyan mi? Main, syimpri a! ⁵ Anamaet, kasa paran kanepengan kon awit-awiten koyay asawa ko a sayan mammemper sa keen-keen kon bilang konran raruma nin apostoles tan saray subsat na ni Uunuren a Jesus tan si Pedro? Main a lamang! ⁶ O, bangli' no si'kami tamo' ni Bernabe a kasan kanepengan nin tungen anan magtrabaho et nin raruma nin paningkapan min ikabyay mi? Impusibli nin wanin!

⁷ Adti kamo nin maka'kit nin sayay sundalo' a sya a mamayad sa matka-matkap na nin mako kigira o sayay mangmumula a kai na nin matawayan a bungan mula na, o sayay mammastor a kasan tao na konran uayep a mampasturan na? Kasa gapo nin wanin!

⁸ Sayti nin man'ibarita' ko ket ambo' nin say ibarita' nin tawo tamo'. Man'ibarita' tin lamang sa Libron Gagan-gan ⁹ nin nipataoy nan Dios kona ni

Moises ta wanadtaw, “Andi' ma nin barungusan a baka a man'usaren mon mangirik.”* Sawanin, si baka tamo' kasi a mangkapagawan nan Dios sin nipasurat naya in? ¹⁰ Kai, ta kasan dwadwa a si'kamin trabahador nan Dios a mangkapagawan isen anamaet. Naisurat anaod in ta pigaw nin maipa'kit a si'kamin trabahador nan Dios ket main nin kanepegan min mangrisibin sustinto, kapada a si sayay mangngadado o sayay mangyayatab ket ilalwan na a main nin tao na. ¹¹ Bara'mon nimula mi komoyo a mabistan bagay-bagay a main nin kabiangan konan Dios. Mabyat kasin tuloy no bara'mon mangyatab kami nin say bubagay iti sa mundo a mangibwat komoyo? Syimpri kai! ¹² No saray raruma ket main nin kanepegan ran maningkap nin sustinto mangibwat komoyo, mas main nin kanepegan mi ta si'kami a nangiparate' konan Mabistan Patanda' komoyo maipa'ka' kona ni Cristo. Wanin man, kai mi nin inusar in nin kanepegan mi, no kai edet, nitpel mi a sarba, ta pigaw nin kai kami mag'in nin makapaed sa pangangako' ran tutawo konan Mabistan Patanda'.

¹³ Sigurado nin tanda' moyo a saray magsisirbi sa sayay timplo ket mangkalapen ray ikabyay ra sa timplo. Saray mangawit nin da'ton ran tutawo sa altar ket main nin tao radtaw sa da'ton. ¹⁴ Bilang wanin, nibibilin na ni Uunuren a Jesus a saray mangipata-patanda' nin Mabistan Patanda' ket kalapen ray ikabyay ra konran saray mam-

* **9:9** Deuteronomio 25:4. Mabasa et a maipa'ka' sa kanepegan ran pangulo sa kuston sustinto sa 1 Timoteo 5:17-18.

pagsirbyan ra.*

¹⁵ Wanin man, kai ako gapo nangusar nin sain nin kanepengan ko ket kai koyti anamaet nin man'isurat sawanin ta pigaw nin maningkap akoynan sustinto komoyo. Maong anay mati ako sa bitil dyan si mangrisibi akon sustinto nin makaglat sa maipasirayo ko. Siin ket si man'ipatanda' koyay Mabistan Patanda' nin kai nin pabayad. ¹⁶ Si pangngipatanda' ko konan Mabistan Patanda' ket kai ya magwa' anaod nin rason a ipasirayo ko, bana' ta sitin trabaho ket naipabalatay ya kongko tan kado' akoyna no kai ko nin gaw'en! ¹⁷ No kumon a buluntad sa nakem ko nin gaw'en ti, gun-gunawan nakon Dios. Bale' ambo' nin si'ko a nagdisisyon no kai si Dios a nangipya kongko kanya' nin ¹⁸ adti li' wadi' a gun-guna ko? Siti e, si ipatanda' koyay Mabistan Patanda' nin kai ako nin pabayad, abirno nin main nin kanepengan kon mangrisibin sustinto mangibwat sa ginwa' ko. ¹⁹ Bana' ta kai ako nin pabayad, ambo' akon aripen nin si'numan a tawo. Wanin man, man'ikwinta kon aripen ako nin sarban tawo ta pigaw nin abaw saray maayat kon magmatalek kona ni Cristo.

²⁰ Bilang wadi', no iti ako sa busel ran kapada kon Judio, pigagawa' nin Judio a pigagawa' ko ta pigaw nin maayat kosara. O', abirno nin ambo' akoynan iti sa sirong nin pakauray nin Gungan, no iti ako sa busel ran saray iti et sa sirong nin sain, tumbuken ko anamaet ta pigaw nin maayat kosara. ²¹ Ket no iti ako anamaet sa busel ran

* **9:14** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Mateo 10:10; Lucas 10:7.

saray ambo' nin Judio a ambo' saran iti sa sirong nin say naduma-duman tumbuken nin tutawon Judio, mampagkabyay ako anamaet nin ambo' nin iti sa sirong nin sayti nin tumbuken min Judio ta pigaw nin maayat kosara. Kai bale' rabay nin irgwen nin sain nin man-gaw'en ko a kai ako nin mantumulok sa nigan-gan nan Dios, ta say katutu'wan, mantumulok ako sa nigan-gan na ni Cristo. ²² No iti ako sa busel ran saray ambo' et nin magsen a pammemper ra, bilang akon konra, kai ko nin gaw'en taw say main nin pagdwadwawan ra ta pigaw nin mapagsen ko a pammemper ra. Mangkibagayan koy sarban klasin tutawo ta pigaw nin main nin maitagad kon maisalba nan Dios.

²³ Sarban sain, man-gaw'en ko ta pigaw nin maiparate' koya a Mabistan Patanda' nin maipa'ka' kona ni Cristo tan ta pigaw nin makakirama' ako sa bubindisyon a ibi na.

²⁴ Bilang wadi' sa lumba' nin malayo, siguradon tanda' moyo a sarba ran kilumba' ket malayo sara, bale' saya tamo' a mangrisibi nin primyo. Ket kapada nin sain, si'tamon mampemper kona ni Cristo, gaw'en tamoy sarban mababa' tamo sa panunumbok tamo kona ta pigaw nin mabyan atamo li' nin primyo. ²⁵ Barang saya nin kilumba' nin malayo, disiplinawen nay lalaman nan diri sa sarban bagay bana' sa apes nan mangrisibi nin primyo. Siin nin primyo na bale' ket kai ya gapo nin magnayon. Bale' si'tamo, say man'ipampususan tamon risibyen ket say primyo nin magnayon anggan-angga. ²⁶ Kanya' nin bilang wadi' si'ko, sa kabibyay kon iti kona ni Cristo,

bilang akon si sayay mangkilumba' nin malayo nin diri-diritso sa peteng. Bilang ako et nin sayay buksingiro nin matudyo' a pammikas tan ambo' tamo' nin siri a magket. ²⁷ Man-gaw'en koy int-iron mababa' ko nin madisiplina a lalaman ko ta pigaw nin suhito koya, ta no kai, bangli' a si'ko nin nangyakay konran raruma nin mangrisibin primyo, ket kai nin maikana' a kabibyay ko nin makarisibi.

10

Sayay Pammau-pau'na Mangibwat konran Nu'nan Tutawo

¹ Bubsat, adal-adalen moyo in pa a man-gaw'en ko ta rabay kon ipapanemtem komoyo a nangyadi' konran pupuon tamon Judio sin linmakwan saradtaw sa Egipto. Sarba ra, nidwa'dwa' sara tan sirong rayaytaw si gunem nin itin pirmi sa temben ra. Sarba raynamaet, nalasat rayay mantawagen nin Mu'dit nin Taaw.* ² Siin nin nasari' ran sarba, bara'mon binawtismwan saran sarba ta pigaw nin mag'in saran tumutumbok na ni Moises. ³ Sarba ra, pari-parihon nangan nin kanen a nibi nan Dios,* ⁴ tan sarba ra ket ninom sa parihon ranom nin nangibwat konan Dios. Anaod, sitaw si bato* nin nami nin matkap ra ket si Cristo a kalamo' raya tanan lawas adtiman a kina' ra. ⁵ Bale' abirno nin wanin a ginwa' nan Dios para konra, say

* **10:1** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Exodo kapitulo 14.

* **10:3** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Exodo 16:1-36. * **10:4** Mabasa a rway parson nipangyadi' nin sayti sa Exodo 17:1-7; Bilang 20:2-17.

ka'bawan konra ket kai nin nakapaririket konan Dios ta nagribildi sara kona. Anaod, pinati nasara ket nidadamuyak a bangkay radstaw sa lugar a kasan tawo.

⁶ Sarban sain say nangyadi' konra ket mausar nin pammatalad kontamo, ta pigaw nin kai tamo nin apesen a duka' ⁷ o mangrayo nin dios-dios bilang sa ginwa' ran raruma konra. Mabasa tamo a ginwa' ra a nangatang sara nin wana sa Masanton Kasuratan, "Tumekre' saray tutawo nin mangan tan minom sara. Mi'sa umdeng sara ta miririga saran maong."* ⁸ Andi' atamo nin kiraray konran ambo' tamon asawa a bilang sa ginwa' ran saray raruma konra, ket bana' sa sain, sa luob nin sayay awro tamo' ket rwampulo' tan tulo nin ribo sara konra a nati.* ⁹ Andi' tamo nin subuken no adti nin angga a pangingitpel nan Cristo a bilang sa ginwa' ran saray raruma konra ket pinati-pati nasaran ulay.* ¹⁰ Wanin a lamang a andi' kamo nin magriklamo sa no ani a nigagara nan Dios para kontamo nin bilang sa ginwa' ran saray raruma konra, ket si anghil nin nibaki' nan Dios, pinati-pati nasara.*

¹¹ Sarban sain, nangyadi' konra nin pag'adalan ran raruma. Naisurat in ta pigaw nin matandaan tamo a mangyadi' konran tutawon mangwa' nin sain say ginwa' ra ta iti atamoyna sa panaon a dandani ana nin mangangga. ¹² Kanya' nin si

* **10:7** Exodo 32:1-6. * **10:8** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Bilang 25:1-9. * **10:9** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Bilang 21:5-6. * **10:10** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Bilang 16:41-50.

si'numan a sa wana ket madaer yayna sa pam-
memper na, pakailag ya ta bangli' no rumate'
a tukso kona ket masida' ya anamaet. ¹³ Say
subok nin rumate'-rate' kontamo ket say talagan
rumate'-rate' sa tutawo. Bale' si Dios, mailalwan
ya bana' ta kai na nin iyaburoy a masubok atamon
kai tamo nin ma'wit. No rumate' a tukso kontamo,
gaw'en nan lamang a maagwantawan tamo ta
pigaw nin malasat tamo ket mapal'isan tamoy
magkasalanan.

¹⁴ Edet, man'aduen kon subsat, bana' ta wanin
na nin Dios, pal'isan moyo a mangrayon dios-dios.

¹⁵ Si'kamo, manakem kamo, kanya' nin adalen
moyon maong ti say iyalimbawa' ko komoyo:
¹⁶ Sa pidudungo tamo, no kisalamatan tamoya a
Dios konan sitaw si piinumman tamo, kai para a
mangkirama' atamo sa kaabigan nin daya' na ni
Cristo nin tinmuro'? No piraramaan tamo ana-
maet a siping-sipingen tamon tinapay, kai para a
mangkirama' atamo sa lalaman na ni Cristo nin
nibi na para kontamo? ¹⁷ Anaod, bana' ta sayan-
saya ya tamo' nin tinapay a piraramaan tamo,
man'ipatarusan nin siin a si'tamo nin abaw nin
tutawo ket naipasaya atamoyna sa sayan-sayay
lalaman. ¹⁸ Kiten moyo saraynamaet a Israelita;
no kipangan sara sa no ani a nida'ton konan
Dios, man'ipa'kit ra a mangkipasaya saran mam-
pangrayo konan Dios.

¹⁹ Bale' kai ko nin rabay nin ipa'ka' moyo nin
man'ibarita' ko a si sayay dios-dios ket peteg ya,
tan kai ko nin man'ibarita' a say kanen a niy-
atang kona ket main nin magwaan. ²⁰ Wanin
man, say iyatang konran dios-dios ket ambo' nin

konan Dios a pangida'tunan no kai edet, konan duka' a ispirito nan dios-dios. Anaod, kai ko nin rabay a magkamain kamon kabiangan sa duka' a uispirito. ²¹ No kiinom kamo sa pammanemtem nin daya' na ni Uunuren a Jesus, pa'no moyo kadi' et nin magwa' a kiinom anamaet sa niyang sa duka' a ispirito? Wanin a lamang, no kipangan kamo nin tinapay nin mangipapanemtem kontamo sa lalaman nan si Uunuren a Jesus, pa'no moyo kadi' et nin magwa' a kipangan sa niyang sa duka' a ispirito? ²² Mansugsugen moyo paran mangimon a Catawan sa man-gaw'en moyo? Man'isipen moyo para nin wanin ana a pwirsa moyo ket kai nakamoyna nin madusa?

Say Pagdadangka' sa Pag'in Librin Gumwa' nin Animan

²³ “Pagkanawanawa tamo a gumwa' nin animan a rabay tamo,” wanra. Abirno nin tutuo bale' nin main pagkanawanawa tamo, ambo' nin say nga'min ket makatulong sa raruma. Ambo' nin sarban gaw'en tamo ket makapamagsen nin pammemper ran kalalamo' tamo. ²⁴ Matkap nin ambo' tamo' a kaabigan tamon bukod a isipen tamo no kai edet, say kaabigan ra et anamaet nin kapada tamon tawo.*

²⁵ Mangna' kamo ana bungat nin animan a karnin sinaliw sa palingki nin andi' moyo nin gulwen a kunsinsya moyon manepet et no say karni ket niyang o kai. ²⁶ Anaod, mabasa sa

* **10:24** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Filipos 2:4.

Masanton Kasuratan, “Si luta' tan say sarba nin iti kona, ikon na nga'min nin Dios.”*

²⁷ Bilang wadi', main nin ambo' nin mammemper a managyat komo nin mangan sa bali na ket mako ka. Kanen mo a animan nin ipadungo na komo; andi' moyna nin tepeten no sain ket niyang sa dios-dios. ²⁸ Bale' no main nin sayay mangkidungo nin mamarita' a wana, “Niyatang ti sa dios-dios,” andi' ka nin mangan para sa kaabigan nan si namarita' tan para sa katinekan nin kunsinsya na; ²⁹ ambo' a katinekan nin kunsinsya mo, no kai say kunsinsya na.

Anaod, say pagkanawanawa ko ket kai kumon nin makabiangan nin kunsinsyan raruman tawo. ³⁰ No nikisalamatan koyay Dios sa kanen ko, mayin ey a mabalaw ako sa pangangan ko? ³¹ Edet anaod, matkap a para sa pakaita'gay nan Dios a pangwa' moyo nin sarba nga'min, mataman nin say pangangan moyo o say pinnom moyo. ³² Andi' kamo nin mangwa' nin animan a pakaibarangan nin si'numan, Judio ya man o ambo', o tutawo nan Dios. ³³ Say matkap nin gaw'en moyo ket say kipada sa man-gaw'en ko a say makapaabig sa raruman tawo a pirmi kon man-gaw'en, ta ambo' a kaabigan ko a mantikapen ko, no kai say kaabigan ran sarban raruma, awa' lamang a mamper sara kona ni Cristo ket maisalba sara.*

11

¹ Arigen rako anaod kapadan pangangarig ko kona ni Cristo.

* **10:26** Kanta 24:1.
Corinto 9:20-22.

* **10:33** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa 1

Say Manepeg konran Bubbayi sa Dupong ran Mammemper

² Sawanin anamaet, raywen katamo ta sipanentem kamo lawas kongko, tan mansunuren moyoy uakay nin niparate' ko komoyo. ³ Mataman bale' nin wanin, rabay ko nin matarusan moyoyti e:

Si ibwatan* nan barang sayay lalaki ket si Cristo, tan si ibwatan nan si babayi ket si lalaki, tan si ibwatan nan Cristo ket si Dios. ⁴ Ket bana' anaod ta wanin, si sayay lalaki nin dumasal o ibarita' nay nipatandaan nan Dios kona sa pididnep moyo, matkap a kasan animan nin sakbong nan ulo na ta no main, kai naya nin man'ipadar nin ipasirayo a si ibwatan na. ⁵ Bale' konran bubbayi ket naiduma ta, no si sayay babayi nin dumasal o ibarita' nay nipatandaan nan Dios kona ket kasan animan nin sakbong nan ulo na, kai naya nin man'ipadar nin ipasirayo a si ibwatan na. Makapading'ey in a kapada no kiniskisan yay ulo na. ⁶ Anaod, no andi' ya sa manepeg nin bakas na, pakiskis yaynan diritsa. Bale' bana' ta makapading'ey nin tuloy a kiskis yay sayay babayi o a papukris yan bara'mon lalaki a bakas na, say manepeg anaod ket sakbungan nayay ulo na.

⁷ Anamaet anaod, ambo' nin manepeg no sakbungan nayan sayay lalaki a ulo na ta syay pinarsa

* **11:3** Si ibwatan - Sa Griego, say katarusan nan sitin sarita' ket nayi a katarusan nin puon nan ilog tan si sangkaimpurtantiwan sa animan tan si pangibwatan na. Si katarusan nin inusar iti ket ma'kit sa papalaway sa birsikulo 7-9. Si inusar sa ka'bawan nin nipangipataros ket si sarita' nin ulo o pag'uuray o sangkata'gayan.

nangibwat sa bakas nan Dios ket syay mampangipadar nin mangipasirayo konan Dios a syay ibwatan na. Si babayi bale', sya a mampangipadar nin mangipasirayo konan lalaki a syay ibwatan na. ⁸ Wanin ta si u'nan lalaki, kai ya nin nangibwat konan babayi no kai, si u'nan babayi, nangibwat ya konan lalaki. ⁹ Saya et, si lalaki kai ya nin pinarsa para konan babayi no kai si babayi a pinarsa para konan lalaki.* ¹⁰ Kanya' nin bana' konan siin nin rason tan bana' ta saray uanghil ket man'imatunan ray pigagawa' ran tutawo nan Dios, matkap nan ipa'kit nin babayi a naibi nin pagkanawanawa kona.

¹¹ Wanin man, sa nikaipasaya tamo kona nin Uunuren, kai raya nin mapagsirbyan nin bubbayi a Uunuren nin kasan pakibiang ran lulalaki tan kai raya anamaet nin mapagsirbyan nin lulalaki nin kasan pakibiang ran bubbayi. ¹² O' a ta mata-man no sa lalaman nan si nu'nan lalaki a ibwatan nan nu'nan babayi, si lalaki ket matkap a iyanak nayan sayay babayi; bale' si Dios a ibwatan nin sarba.

¹³ Sayti e a panemtemen moyo sa pagdidisision moyo no manepag kasi a mangipangulo yan dasal a babayi nin kasan sakbong nan ulo na: ¹⁴ Ambo' para nin kusto a man'ibarita' ran makapading'ey a mianro yan sabot a sayay lalaki? ¹⁵ Bale' sakalako sa sayay babayi ta no anro yay sabot na, ket mam-abista kona, tan siin nin anron sabot na ket nibi nayan Dios nin sakbong nan ulo na. ¹⁶ Ket no bilang wadi' a main isen komoyo nin kuntra sa

* **11:9** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Genesis 1:26-27; 2:18-23.

saytin man'ibarita' ko, siti a ibarita' ko:

Si'kami tan mataman anamaet lamang sa raru-
man dudupong ran mammemper konan Dios sa
naduma-duma nin lugar, sain a kaugalian.

*Say Manepeg nin Tumbuken sa Pagkukumun-
yon*

¹⁷ Ket sawanin, main nin saya et nin ambo' nin manepag nin gawa' moyo a ibarita' ko komoyo. Wanin ta no mididinep kamo ta pigaw nin mangrayo kamo konan Dios, kai ana edet nin makapaabig komoyo no kai makaduka'. ¹⁸ Mu'na-mu'na, naiparate' kongko a no mididinep kamo ta pigaw nin mangrayo kamo konan Dios, mipupurok kamo. Ket midyo tepren ko nin wanin a page' ¹⁹ ta mangyadi' a wanin a matau-tao kamo ta pigaw nin maalilbi' saraytaw saray tutuo sa pangngikit nan Dios. ²⁰ Kanya' nin no mididinep kamo ta pigaw nin midudungo kamo kumon nin mangan nin say pakapanemteman nin patiti nan Uunuren, adayo' sa sain a nakem moyo. ²¹ Anaod, kai kamo kano nin tuma'gan konran raruma ta pigaw nin midudungo kamo kumon nin mangan nin napasaya, no kai mu'na-mu'na kayna kano nin si'kan masiba' nin mangan. Say mangyadi' ket saray raruma ket nabok sara, saray raruma anamaet ket mabitol sara. ²² Ka'kit a wanin! Ani, kasa paran pammali moyo nin pangnganan tan pinuman moyo? Kasa gapon pangngibilang moyo sa sayti nin nipamipapasaya nan Dios ket man-gaw'en moyon mading'eyan saray mampagkurang! Ket sawanin, ani a taga'nan

moyon ibarita' ko komoyo maipa'ka' sa sain? Say raywen katamo? Kai gapo!

Mateo 26:26-29; Marcos 14:22-25; Lucas 22:14-20

²³ Anaod, si'ko, niyakay ko komoyo no ani a niyakay nan diri ni Uunuren tamon Jesus. Wanti e: Sin mampangapon sara konan sitaw a yabin liniputan ya, nangalap yan tinapay, ²⁴ nikisalamatan nayay Dios, mi'sa naya nin simpì-simping tan wana, "Siti a lalaman ko nin maida'ton para komoyo. Gaw'en moyoyti nin pirmi nin mangipapanemtem kongko." ²⁵ Wanin anamaet, sin nayadi' sarayna nin nangan, kinalap nayay baso tan wana, "Sayti nin arak a paka'kitan nin ba'yon pakitarato nan Dios sa tutawo nin pa'geten yan daya' ko nin tumuro'. Tepe' nin minom kamon sayti, gaw'en moyoyti nin mangipapanemtem kongko."*

²⁶ Anaod, sa pangngawa' moyon sain, angga li' nin sumubli' yaynadi si Uunuren tamon Jesus, man'ipatandaan moyoy patiti na tepe' nin mangan kamo nin sitin tinapay tan minom kamo konan sitin kupa. ²⁷ Edet, si si'numan a mangan nin tinapay o minom nin arak nan Uunuren bale' kai nin maibagay a pigagawa' na sa pidudungo sa say pakapanemteman, maranod yan nanida' sa lalaman na nin Uunuren tan sa pinaturo' nin daya' na. ²⁸ Ket bana' konan siin, matkap a usisaen nin barang saya no kumana' a kanakman na ba'yo ya nin kipangan nin tinapay tan kiinom nin arak.

* **11:25** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Mateo 26:26-30; Marcos 14:22-26; Lucas 22:14-20. Say maipa'ka' et sa ba'yon pakitarato nan Dios sa tutawo ket itaw sa Hebreo 8:6-12.

²⁹ Wanin ta si tawon mangan o minom a kai na nin asikaswen a napasaya saray mammemper sa sayan-sayay lalaman kona ni Cristo, mannabuan nan pakadusa a lalaman nan diri. ³⁰ Siin a rason no ambale' a abaw sara komoyo a maisasakit tan mabublay a lalaman ra, tan nati-nati saraynay raruma. ³¹ Bale' no man'usisaen tamoyna yapo' a lalaman tamon diri, kai natamo nin dusawen nin Dios. ³² Bale' no mandusawen natamo man sawanin nin Dios, man-gaw'en na in nin pangagakay na kontamo ta pigaw nin kai atamo li' nin maikalamo' nin madusa konran saray kai nin mamper kona no awro li' nin mangukom ya.

³³ Kanya' nin, bubsat, no mididinep kamo nin gaw'en a pakapanemteman konan Unuren, taga'nan moyo sara a kalalamo' moyo ta pigaw nin mirarama' kamo nin mangan. ³⁴ Ket no mabilil yayna a si'numan, mangan yayna yapo' sa bali na ta pigaw nin say pidudungo moyo nin mangan ket kai nin mag'in puon a dusawen nakamo nin Dios.

Ket say maipa'ka' sa raruma et nin bubagay, bibilinen katamoyna li' no isen akoyna.

12

Si Ispirito nan Dios a Pangibwatan nin Pak-ababa' tamo

¹ *Ket sawanin, bubsat, ubatan koy nisurat moyo maipa'ka' sa bubagay a maipa'ka' konan Ispirito nan Dios. Rabay kon mapalaway a pakatanda' moyo.

* **12:1** Roma 12:3-10; Efeso 4:1-16.

² Tanda' moyon sin kai kamo et nin namper kona ni Jesus, naibarang-barang kamon nangrayo nin dios-dios a kasan byay. ³ Edet, ipapalaway ko komoyo a maipa'ka' sa pag'uuray nan Ispirito nan Dios. No si sayay tawo ket mampag'irgo ya mangibwat sa pag'uuray nan Ispirito nan Dios kona, kai nin magwa' a mag'irgo yan paninida' kona ni Jesus. Kai anamaet nin maibarita' nin peteg nin si'numan a wana, "Si Jesus, syay Uunuren," no kai ya nin nipaisirong sa pag'uuray nan Ispirito nan Dios.

⁴ Tandaan moyoyti: Sayan-saya ya tamo' a Ispirito nan Dios mataman nin niduduma a man'ipuya' na.* ⁵ Sayan-saya ya tamo' a Uunuren nin mampagsirbyan tamo mataman nin niduduma anamaet a dalan nin pagsisirbi. ⁶ Sayan-saya ya tamo' a Dios nin mampagtrabaho sa byay nin barang saya kontamo nga'min nin nangipuryadi' nin sarba mataman nin niduduma anamaet a lamang a nagwa' sa byay tamo.

⁷ Sawanin, si barang sayay mampemper ket mampayaan yan pakayadi' nan Ispirito nan Dios ta pigaw nin si barang saya konran nididinep nin mampemper ket matulungan ya.

⁸ Bilang wadi', main saraytaw saray mampayaan nan Ispirito nan Dios nin mangibwat kona ket mangipatanda' saran kadunungan nan Dios; main saraytaw anamaet saray mampayaan nan Ispirito nan Dios nin maipapalaway ran kikumpurmi kona a arararem nin

* **12:4** Main nin raruman listawan nin pupakababa' a man'ipuya' nan Ispirito nan Dios konran mampemper sa Roma 12:6-8; Efeso 4:11; 1 Corinto 12:28.

bubagay. ⁹ Ket main saraytaw et saray mampunyaan nan Ispirito nan Dios nin maksaw nin pagmamatalek a main nin gaw'en nin mangibwat konan Ispirito nan diri; main saraytaw anamaet saray mampunyaan nan Ispirito nin diri nin makapamaanda' sara nin main nin masakit; ¹⁰ main saraytaw anamaet saray pinuyaan nin pakayadi' nan Ispirito nan Dios nin mangwa' nin mumilagro. Main saraytaw anamaet saray pinuyaan nin pakayadi' nan Ispirito nan Dios nin mangibarita' nin nipatandaan nan Dios konra, tan main saraytaw anamaet saray pinuyaan nin pakayadi' nan Ispirito nan Dios nin mangipurok no sain ket ibat konan Dios o kai.* Ket main saraytaw et saray pinuyaan nin pakayadi' nan Ispirito nan Dios nin makapag'irgon nagsikabarang nin irgo a kai ra tanda', tan main saraytaw anamaet saray pinuyaan nin pakayadi' nan Ispirito nan Dios nin maibarita' ray katarusan nin sain nin irgo.

¹¹ Edet, sa sarban sayti ket sayan-sayay nangwa', si Ispirito nan Dios. Itayak nan ipuya' a pakayadi' na sa barang sayay mammemper dipindi sa rabay na.

Saya atamon Lalaman nin Abaw a Parti na

¹² Isipen moyoy maipa'ka' sa nikasaya nan lalaman nan sayay tawo. Abaw a parti na, bale' mataman no wanin, sayan-sayay lalaman ya

* **12:10** Mabasa et a maipa'ka' sa saytin pakayadi' nin mangipurok sa 1 Corinto 14:29; 1 Tesalonica 5:20-21; 1 Juan 4:1.

tamo'. Wanin kontamon sarba tamon mampemper kona ni Cristo, sayan-sayay lalaman natamodti ni Cristo. ¹³ Wanin ta, nalipos atamo nin sayan-sayay Ispirito nan Dios ta pigaw nin nipasaya natamo sa sayan-sayay pa'sar lalaman. Judio man o ambo' atamo nin Judio, aripen man o ambo' atamo nin aripen, pari-pariho tamoyan rinisibi a sayan-saya nin Ispirito nan Dios. ¹⁴ Si lalaman anaod, ambo' tamo' nin sayan-saya a parti na no kai abaw.

¹⁵ Ket bilang wadi' a makapag'irgo yay ayi ket wana, "Bana' ta ambo' ako nin gamet, kanya' nin ambo' ako nin parti nan lalaman," bale', kai in nin mangyadi' a wana a mag'in yaynan ambo' nin parti nan lalaman. ¹⁶ Wanin a lamang a mataman no wanan tutulyan, "Bana' ta ambo' ako nin mata, kanya' nin ambo' ako nin parti nan lalaman," kai anamaet a lamang nin mangyadi' a wana a mag'in yaynan ambo' nin parti nan lalaman. ¹⁷ No si lalaman ket mata ya tamo', pa'no yan makarngé? Ket no tutulyan ya tamo' anamaet, pa'no yan makaangot? ¹⁸ Bale' ambo' nin wanin a lalaman ta si Dios, ginwa' nay lalaman tamo nin main nin nagsikabarang nin parti nin inunong nan maitukoy sa rabay na. ¹⁹ Anaod, no saya nin parti ya tamo', ambo' yayna nin lalaman. ²⁰ Si lalaman anaod, abaw a nagsikabarang nin parti na; wanin man sayan-saya ya tamo' a lamang nin lalaman.

²¹ Kanya' anaod nin si mata ket kai na nin maibarita' konan gamet, a wana, "Kasan pakatkapan ko komo!" Wanin anamaet a lamang, si ulo kai na nin maibarita' konan ayi, a wana,

“Kasan pakatkapan ko komo!” ²² Say pete-peteg, matkap tamo saran tuloy a pupartin sa wantamo ket ambo' nin matarig'en. ²³ Say puparti anamaet nin wantamon ambo' nin mabista ket asikaswen tamon maong tan say puparti nin madawal nin ma'kit, pasketan tamo nin mabista nin salimben-gan. ²⁴ Bale' say parti nin mabistan maipadar, kai ana matkap nin pabistawen et. Ginwa' nan Dios nin wanin a lalaman tamo ta pigaw nin saytaw say parti nin ipa'ka' tamon makapoy a galang ket asikaswen tamon maong ²⁵ ta pigaw nin say puparti nan lalaman ket kai nin napuruk-purok, no kai edet, mipagawan a saya tan saya. ²⁶ Ket no si sayay parti ket main nin maingar na, si intiron lalaman main anamaet nin maingar na, tan no pagawan yan maong a saya ket sarba kiririket kona.

²⁷ Say rabay koynaod nin ibarita' ket si'tamo nin mammemper, lalaman natamodti ni Cristo. Anamaet, barang saya kontamo ket sayay parti na nin naiduma. ²⁸ Ket main nin nagsikabarang nin rispunsibilidad a nanuyuan nan Dios kontamo a pinipapasaya na.

Mu'na-mu'na, sinuyo' nasaray apostoles; ikarwa, saray mangibarita' nin say nipatandaan nan Dios konra; ikatlo, saray mangyakay nin minsahi nan Dios.

Mi'sa, main saraytaw saray pinuyaanan pakayadi' nin mangwa' nin mumilagro, tan say pakayadi' nin manambar tan say pakayadi' nin tumulong konran kalalamo' ra, tan say pakayadi' nin ipangulwan rasaray mammemper, tan say pakayadi' nin makapag'irgo nin

nagsikabarang nin irgo a kai ra nin tanda'.
²⁹ Kai edet anaod nin magwa' a sarba ket apostol, o sarba ket mapuyaan nin pakayadi' nin mangibarita' nin say nipatandaan nan Dios konra, o sarba ket mangyakay nin minsahi nan Dios. Kai anamaet lamang nin magwa' a sarba ket mapuyaan nin pakayadi' nin mangwa' nin milagro, ³⁰ o sarba ket mapuyaan nin pakayadi' nin manambar, o pakayadi' nin makairgo nin nagsikabarang nin irgo a kai ra tanda', o pakayadi' nin mangibarita' nin katarusan nin sain nin irgo a kai ra nin mataros.

Si Sangkaimpurtantiwan ket say Pangangado'

³¹ Sawanin bale', sulitan moyo in say pupak-ababa' a mas makapaabig para komoyon sarba tan ipapalaway ko anamaet komoyo sawanin no ani a mas mabista para komoyo nin sunuren moyo sa byay moyo.*

13

¹ Mataman no makapag'irgo ako wadi' nin nagsikabarang nin irgodti sa luta' tan mataman et nin say irgo ran uanghil, no kasa nin pangangado' ko, siin nin pakayadi' ko ket kasan kakanaan na. Say sarita' ko, anggan tunoy tamo' ket bara'mo ako tamo' nin umaweng nin kampana' o pyangpyang.
² Mataman wadi' no maibarita' ko no ani a nipatandaan nan Dios kongko, tan mataman wadi'

* **12:31** Sawanin bale', mansulitan...byay moyo.- O:Wanin man, mansulitan moyoy magkamain nin sain say pakababa' a man'ipuya' nan Ispirito nan Dios nin wamoyo ket ata'gay a pangingikit sa sayti. Edet bale', ipapalaway ko komoyo sawanin no ani a mas mabista nin sulitan.

nin mataros ko a niyadi nan plano nan Dios tan say arararem nin uakay, tan mataman et wadi' nin wanin ana a pagmamatalek ko ket maiyalis koy tutalugtog, bale' kasa nin pangangado' ko, kasa gapon lamang nin sirbi ko. ³ Mataman wadi' nin ibi ko nga'min a sarba nin kamamain ko kon-ran mumaidap, tan angga et sa ibi ko a lalaman ko, ket sa wanin makapirayo ako,* bale' kasa nin pangangado' ko, kasa gapon lamang nin magagap ko.

⁴ Si sayay tawo nin main nin pangangado' na maanos ya tan maong a ugali' na. Kai ya gapo nin umimbel tan kai ya nin mipasirayo tan ambo' yan marangas. ⁵ Ambo' nin buraras a piuugali' na. Kai na anamaet nin ipilit a rabay na; ambo' nin anted a pakaabot na tan kai ya nin mama'lem nin sakit-nakem. ⁶ Kai na nin pakaririketan a duka' a mangyadi' no kai say pakaririketan na ket say no ani a mapteg tan tutuo. ⁷ Si tawo nin mampan-gado' itpel na a sarba nga'min; mampagmatalek tan mampangilalo yan pirmi mataman no ani a mangyadi' tan maagwantawan na a animan nin rumate'.

⁸ Maipa'ka' sa pakayadi' a man'ipuya' nan Ispir-ito nan Dios a bilang say pakayadi' nin man-gibarita' nin nipatandaan nan Dios, say pakayadi' nin mag'irgon nagsikabarang nin uirgo a kai nin tanda', tan say pakayadi' nin maipapalaway a arararem nin bubagay, sayti ket pari-pariho nin mapaso. Bale' no maipa'ka' sa pangangado', siti

* **13:3** ibi ko...makapirayo ako,- Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket wanti a wana:ibi ko a lalaman ko nin puuran,

ket kai nin mangangga! ⁹ Anaod, say pakatanda' tamo sawanin ket main et nin kakurangan, tan say pangngibarita' tamon nipatandaan nan Dios ket pau'na tamo' yapo' et a lamang, ¹⁰ bale' no rumate' ana li' a pangngila'pos nan Dios, sain say pau'na tamo' ket mapaso li'. ¹¹ Bilang wadi', sin anak ako et, nag'irgo akon inaanak; say pinanakem ko ket inaanak; nagrason akon inaanak. Bale' sin tinmuntawo ako, ginurutan koy-nay inaanak a pigagawa'. ¹² Wanin kontamo bana' ta say ma'kit tamo tan matarusan tamo sawanin ket bilang sa makawerwer nin ma'kit sa malapot nin ispiho. Bale' no rumate' ana li' a pangngila'pos na nin Dios ket mangka'kit tamoyayna li' nin adap-adapan. Sawanin, say tanda' ko ana ket ambo' et nin masibulot. No sayta'w li' bale', say tanda' ko ket liso ana kapada a si Dios ket tanda' nakoyan liso.

Matkap nin Ipatyo' a Suet tamo nin say Pangan-gado' tamo

¹³ Edet, sayti nin tulo ket magnayon: say pagmamatalek, say pangingilalo tan say pangangado'. Si sangkata'gayan sa sayti ket, say pangangado'.

14

¹ Kanya' nin ipamuspuhan moyon miaaduan kamon saya tan saya, ket suetan moyon maga'muran in nin lamang say man'ipuya' nan Ispirito nan Dios, lalun-laloyna a pakayadi' nin mangibarita' nin nipatandaan nan Dios.

² Anaod, si sayay mag'irgo sa kai nin mataros a irgo, si Dios tamo' a mangkairgo na tan ambo' nin

saray tutawo ta kasan makataros sa man'ibarita' na, no kai sa nipaninreg nin kapusuan na ket* mampamarita' yan adi konran raruma. ³ Bale' si tawon mangibarita' nin nipatandaan nan Dios kona, konran kapada nan tawo ya nin mangki-irgo, ket makatulong yan tuloy ta mapagsen a pammemper ra, tan mapaksaw a kanakman ra tan maliwaliwa sara. ⁴ Si makapag'irgon kai nin mataros a irgo say lalaman nan diri tamo' a matulungan na, bale', si tawon makaibarita' nin nipatandaan nan Dios kona, saray kalalamo' nan mididinep a matulungan na.

⁵ Rabay ko a main kumon nin pakayadi' moyo nga'min nin makapag'irgon kai nin mataros a uirgo. Wanin man, mas rabay kon mabyan kamon pakayadi' nin mangibarita' nin no ani a nipatandaan nan Dios. Ket sangkablyan kamo no wanin ta mas abaw a maitulong moyo konran raruma dyan no makapag'irgo kamon kai nin mataros a irgo; pwira no maipataros moyo a man'ibarita' moyo ta pigaw nin makatulong nin lamang komoyo nga'min isen nin mampididinep nin mangrayo konan Dios. ⁶ Isipen moyoy maipa'ka' konan siti e, subsat: Bilang wadi', no mako akodsen komoyo, say sarban ibarita' ko ket say irgon kai moyo nin mataros, ani a kaabigan nin maibi komoyo? Kasa gapo, pwira no ibarita' kon mapalaway komoyo a nipatandaan nan Dios kongko, o naadal ko maipa'ka' kona, o minsahi nin nangibwat konan Dios o raruman akay nin matarusan moyo.

* **14:2** no kai sa...ket- O:no kai ta natinreg nayan Ispirito nan Dios ket.

⁷ Kapada in nin pannugtug nin instruminto sa musika, alimbawa' say mantawagen nin flauta o arpa. Pa'no ran tanda' nin mampangrenge' no ani a mantugtugen no saray mampanugtug ket ambo' nin mapalaway a man'ibi ran tuno?

⁸ Wanin anaod sa trumpitan usaren nin mamin sinyal no main nin gira. No ambo' nin mapalaway a sinyal nin man'ibi nan mampanarumpita, kai sara nin makasadya' nin mako kigira a sundalo'.

⁹ Wanin sa sain a lamang a maipa'ka' komoyo. No mag'irgo kamo sa kai nin mataros a irgo, kasa nin kabalikasan konra nin mampangrenge'. Anaod, mampag'irgo kamon ilpad tamo' nin siri!

¹⁰ Abaw a klasin uirgodti sa mundo tan say barang saya ket main nin katarusan. ¹¹ Ket no si sayay tawo kiirgo ya kongko sa irgon kai ko nin tanda', kasan kabalikasan kongko nin man'ibarita' na. Istranghiro sa saya tan saya a pa'sar mi nin kai nin makapitaros.

¹² Say matkap moyo edet nin gaw'en ta masulit kamon makarisibi nin say man'ipuya' nan Ispirito nan Dios ket, si sulitan moyon mausar et pa in say pakayadi' a makatulong nin mamatubo' konran tutawo nan Dios. ¹³ Kanya' anaod nin si napuya'an nin pakayadi' nin makapag'irgon kai nin mataros a irgo, idasal nan dawaten a pakayadi' nin mangipataros nin inirgo na. ¹⁴ Anaod, no dumasal ako sa kai nin mataros a irgo, tutuo a say kadadasal ko ket mangibwat sa kapusuan ko, bale' kai nin kalamo' a nakem ko.

¹⁵ Ket bana' anaod ta wanin, wanti ey gaw'en ko: Dumasal ako sa irgo a mangibwat sa kapusuan ko nin mairgo ko, bale' dumasal akon lamang nin

mangibwat sa kanakman ko. Wanin a lamang, mangansyon ako sa irgo a mangibwat sa kapusuan ko nin mairgo ko, bale' mangansyon akon lamang nin mangibwat sa kanakman ko. ¹⁶ Wanin ta bilang wadi' si saya komoyo ket kisalamatan nayay Dios sa irgo tamo' a pangibwatan nan kapusuan na nin mairgo na, pa'no saran maka'bat nin "Peteg a wanin" saray kai et nin naakayan sa saytin bubagay? Kai ra nin mataros a man'ibarita' na! ¹⁷ Anaod mataman no wanin ana nin kaabig a pakikisalamat na konan Dios, kasa gapon maibin kaabigan konran kalalamo' nan mampangrayo.

¹⁸ Kisalamatan koyay Dios a mas abaw a parso nin pag'iirgo ko sa wanin a uirgo dyan si'kamo. ¹⁹ Wanin man, no sa dupong ran mammemper nin nadinep, mas rabayen ko et a mataman limay sarita' tamo' a mairgo ko bale' matarusan ket main nin mapurot ran kalalamo' ko, dyan si makapag'irgo akon ribu-ribon sarita' a kai nin matarusan.

²⁰ Bubsat, matkap a ambo' nin inaanak a pangingsip moyo no maipa'ka' sa sayti say man'ibarita' ko komoyo. Wanin man, mag'in nin pa'sar abing kamo no maipa'ka' sa pangngawa' nin duka', bale' no maipa'ka' anamaet sa pangingsip moyo, matkap a pa'sar matuntawo kamoyna. ²¹ Adalen moyoyti nin mabasa sa Masanton Kasuratan a wana intaw nin Dios konran saray Israelita,

"Yupa' konran tutawon itaw sa adayo' a pag'irgo koynaod li' konran saraytin tawo. Itaw ket marnge' ra sa sakalakon irgo ran sarain a minsahi ko konra. Wanin man a mangyadi',

kai saran lamang et li' nin mangimbabaet kongko.”*

²² Mangibwat konan siin, matarusan tamo nin say pag'iirgo sa uirgo a kai ra nin matarusan nin saray mampangrenge' ket saya nin paka'kitan nin paninintinsya na nin Dios konran saray kai nin namper, ambo' nin konran saray mamper. Anamaet, say nipatanda' nan Dios sa irgon matarusan ra ket makapaabig konran saray mamper, ambo' nin konran saray kai nin mamper.

²³ Ket sawanin anaod, bilang wadi' ta nididinep kamo tan sarba moyo ket mag'irgon kai nin mataros a uirgo, ket main nin ambo' nin mammemper o sayan kai et nin naakayan sa saytin bubagay a nako, tan marnge' rakamo, ya, di kasan sapon ipa'ka' ra nin mangkaluang kamo. ²⁴ Bale' no sarba moyo wadi' ket man'ibarita' moyo a nipatarusan nan Dios komoyo, ket rumate' ya a sayan ambo' et nin mammemper o sayan kai et nin naakayan sa sayti, maipapanemtem kona a kasalanan na tan maamingaw na nin sintinsyawan naya li' nin Dios bana' sa sayti mangibwat sa nibarita' nin barang saya komoyo. ²⁵ Ket anaod, ipadar nan Dios kona a adin iti sa nakem nan siin a tawo. Ket bana' sa sain, manalimukod yan magbabawi' sa kukasalanan na tan raywen nayay Dios. Wana et nin ibarita', “Peteg a iti ya a Dios sa busel moyo!”

* **14:21** Isaias 28:11-12. Sin panaon na ni Isaias, nipau-pau'na nayna nin Dios a ibaki' nasara li' a taga raruman lugar nin dusawen rasaray Israelita ta kai sara nin nangimbabaet sa nipatanda' ran prupita na.

Matkap a Main nin Pitutuno sa Sarban Gaw'en sa Dupong

²⁶ Wanti e a rabay ko nin irgwen, bubsat:

Tepe' nin mididinep kamo, say barang saya komoyo ket matkap a sisasadya' nin gumwa' nin ipagwa' nan Ispirito nan Dios kona.

Alimbawa' main nin nangisadya' nin kansyon nin pangrarayo konan Dios; main nin mangyakay; main nin mangipapalaway nin nipaingar nan Dios kona; main nin mag'irgon kai nin mataros a irgo, tan main anamaet nin mangipataros sa sain nin nibarita'. Si matkap anaod ket, say sarban gaw'en moyo, makatulong nin mamatubo' sa pammemper nin barang saya komoyo.

²⁷ No main saray mag'irgon kai nin mataros a uirgo, rwa o tulo ra tamo' a matkap ket kai sara nin mirirngan, tan matkap a main nin mangipataros nin inirgo ra. ²⁸ Bale' no kasan makapangipataros, andi' rayna nin iparng'e konran raruma nin kiirgo sara tana konan Dios tan sa lalaman ran diri. ²⁹ Sara anamaet a mangibarita' nin say nipatandaan nan Dios konra, rwa o tulo sara tamo' a mag'irgo, ket saray raruma timbangan ray narnge' ra no nangibwat kasi konan Dios o kai. ³⁰ Bale' bilang wadi', leg'an a mampangipapalaway yay saya ket main nin sayan mampangrenge' a tininreg nan Dios nin mangibarita' nin rabay nan ipatandaan, tumgen yaynay kapresan nin mampag'irgo tan byan nayaytin lugar si saya. ³¹ Ket sa wanin, sarba moyo ket maibarita' a nipatandaan nan Dios komoyo, ta pigaw nin makaadal tan mapaksaw a nakem nin sarba. Andi' a say sarba moyo ket mag'irgon miririrngan,

³² ta saray mangibarita' nin nipatandaan nan Dios konra ket madugaan ray pag'iirgo ra. ³³ Matkap a wanin ta kasan lugar konan Dios a pigugulo, no kai edet, puon ya nin pitutuno. Anaod, wanin a matkap nin ugali' sa sarban dudupong ran tutawo nan Dios sa nagsikabarang a lulugar.

³⁴ Saray bubbayi, mititinek sara tamo' no nadinep kamon mammemper ta pigaw nin mangrayo kamo konan Dios. Anaod, kai sara nin maaburuyan nin kibba'bat konran lulalaki, no kai edet, paisirong sara konra nin bilang sa naisurat sa Libron Gugan-gan. ³⁵ Ket bilang wadi' a main nin rabay ran matandaan, tepeten ra konran asawa ra itaw sa pammali ra ta madawal saran mag'irgo a bubbayi no nadinep saran mammemper.*

³⁶ Man'ipa'ka' moyo para a naiduma kamo? Ambo' nin si'kamoy ibwatan nin Sarita' nan Dios tan ambo' nin si'kamo tamo' a rinat'anan! ³⁷ Ket sawanin, no main isen komoyo nin wana, sya ket makapangibarita' ya nin nipatandaan nan Dios, o wana, sya ket mampaisirong ya sa pag'uuray nan Ispirito nan Dios, siin, manepeg a akuen na a sayti nin man'isurat ko komoyo ket matkap nin tumbuken nin gan-gan na ni Uunuren a Jesus. ³⁸ Bale' no kai na nin alilbien nin wanin, andi' moyo gapo anamaet nin alilbien.*

* **14:35** Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket nilamo' tin birsikulo nin sumunor sa birsikulo 40. Ket main saray mangibarita' a saytin birsikulo ket kasa sa nu'nan kasuratan a Griego.

* **14:38** wanin, andi' moyo gapo anamaet nin alilbien.- Sa raruman nikaisurat nan siti sa Griego ket wanti a wana:wanin, si Dios, kai naya in nin alilbien.

³⁹ Edet anaod, bubsat, sulitan moyoy maka-pangibarita' nin nipatandaan nan Dios. Wanin man, andi' moyo nin iyawa' a mag'irgon kai nin mataros a uirgo. ⁴⁰ Bale', matkap a say sarba ket gaw'en moyo sa manepag a padalan tan main nin pitutuno.

15

Si Mabistan Patanda' ket Siti e: Pinasubli' yan Mabyay si Jesus

¹ Sawanin, bubsat, ipapanemtem koya komoyo a Mabistan Patanda' nin niparate' ko komoyo. Siti ket inako' moya tan syay ma'get a mampamatukduan moyon pammemper moyo, ² ket yupa' konan siti, mangkaisalba kamo, no ituluy-tuloy moyan tepren. Kasan sirbi bale' no say mantepren moyo ket ambo' nin say nipatandaan ko komoyo.

³ Anaod, mu'na-mu'na koyan nipatandaan komoyoy sangkaimpurtantiwan nin bagay a nipatandaan anamaet kongko. Siti anaod e:

Si Cristo, nati ya ta pigaw nin mapirduna a kukasalanan tamo nin maitukoy sa nipaisurat nan Dios. ⁴ Ket, nitabon ya, ket sa ikatlon awro, pinasubli' yan mabyay nin maitukoy sa nipaisurat nan Dios. ⁵ Ket, pina'kit ya kona ni Pedro, mi'sa konran labinrwa a napili' na. ⁶ Kaaram, pina'kit ya et konran nididinep nin masurok a limanyasot a tumutumbok kona a ka'bawan konra ket mabyay et anggan sawanin; saray raruma bale' ket nati sarayna. ⁷ Kaaram, pina'kit ya anamaet kona ni Santiago, mi'sa konran sarba ran apostoles ⁸ tan

sangkasuyutan sa sarba, pina'kit ya kongko a bara'mo ako nin naiyanak sa panaon a kai ana nin man'ilalwan.

⁹ Anaod, si'koy sangkaayupaan sa sarba komi nin apostoles bana' ta dinuksa-duksa' kosaray tutawo nan Dios ket kai ako nin maikana' nin sabtan a sayay apostol. ¹⁰ Wanin man, bana' sa sangkaalakyang nin kamaungan nan Dios kongko, saya akon apostol sawanin. Ket sain nin kamaungan na, kai anamaet nin nag'in nin kasan kakanaan bana' ta mas abaw et a nagwaan ko dyan saray sarba ran kapada kon apostoles. Ambo' nin sa pakababa' kon diri bale' a nagwa' ti no kai yupa' sa kamaungan tan tulong nan Dios. ¹¹ Ket anaod, si'ko o sara man a raruma, pariparihoy man'ipatandaan mi tan sain ket timper moyo.

Say Maipa'ka' sa Isusubli' li' nin Mabyay

¹² Sawanin anaod, no timper moyoytaw say nipatandaan mi a pinasubli' ya nin mabyay si Cristo, ket mayin a saray raruma komoyo ket ibarita' ran kasa kanon isusubli' ran mabyay nin nunati? Mangkalingo kamo! ¹³ No tutuo in si kasan isusubli' ran mabyay nin nunati, kai ya edet kumon nin pinasubli' nin mabyay si Cristo! ¹⁴ Ket no kai ya nin pinasubli' nin mabyay si Cristo, kasa edet nin kabalikasan nin sain say man'ipatandaan mi tan kasan lamang anamaet nin kabalikasan nin say pagmamatalek moyo kona. ¹⁵ Saya et, lumiwa' a mampibula'-bula' kami sa man'ibari-barita' mi maipa'ka' konan Dios bana' ta man'ibari-barita' mi a pinasubli' nayan mabyay si Cristo. Bale' no

tutuon kasan isusubli' ran mabyay nin nunati, bula' edet a pinasubli' nayan mabyay si Cristo, ¹⁶ ta no tutuo anaod a page' a kasan isusubli' ran mabyay nin nunati, kai ya edet kumon nin pinasubli' nin mabyay si Cristo. ¹⁷ Ket no kai ya pinasubli' nin mabyay si Cristo, kasan kabalikan edet anaod nin pagmamatalek moyo tan say kukasalanan moyo ket kai et nin napirduna. ¹⁸ Anamaet et a lamang anaod, saraytaw saray nati anan namper kona ni Cristo, na'met saran peteg no wanin. ¹⁹ Ket, no say sarban man'ilalwan tamon iti kona ni Cristo ket angga tamo' sa byay tamodti sa luta', kasaynan sangkakudwa'dwan no kai si'tamo bana' sa nipanglingo kontamo.

²⁰ Bale' say katutu'wan, pinasubli' yan mabyay si Cristo! Sya a sangkau'nawan nin pinasubli' nin mabyay anggan-angga nin paka'kitan a saray nati nin namper kona ket pasublien sara li' anamaet nin mabyay.

²¹ Wanin ta, bana' sa ginwa' nan sayay tawo, si Adan, say sarban tawo ket mati; wanin anamaet a lamang, bana' sa ginwa' nan sayay tawo, si Jesu-Cristo, sarba ran mamper kona ket sumubli' sara li' nin mabyay. ²² Anaod, sarba tamon tawo ket mati bana' ta puri natamo nga'min ni Adan; wanin anamaet a lamang, sarba tamo nin naipasaya kona ni Cristo ket mabyay atamo anamanaet li' a lamang.* ²³ Bale' maunong nin mangyadi' in li': Pinaisubli' yaynan mabyay si Cristo nin nu'na nin bilang syay puon nin yinatab. Ket sumubli' sara li' anamaet nin mabyay a sarba

* **15:22** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Roma 5:12-21.

ran tutawo na no sumubli' yadti. ²⁴ Mi'sa, no nadaeg nayna li' ni Cristo a pakayadi' tan kapangyadian ran sarba ran mag'uuray, mangangga ana li' a kapresan nin panaon, ket ipagamet nayna li' a pag'aadi' sa sarba konan Dios a Ama.

²⁵ Anaod, si Cristo ket matkap a pagkuriwen nay pag'uuray na anggan nadaeg nasarayna li' nin nga'min a sarba ran kukalaban na, ket ²⁶ si sangkasuyutan nin kalaban a daegen na, say patiti. ²⁷ Matkap a mangyadi' in ta wanan mabasa sa Masanton Kasuratan a say sarba, si Dios ket nitalaga nan maikwa sa sirong nin pag'uuray na.* Bale', syimpri a, kai na nin rabay nin ibarita' nin siin a niyayi na nin Dios a kadiryan na nin nikwa sa sirong nin pag'uuray na ni Cristo, bana' ta sya a nangitalaga sa pag'uuray nan Anak na. ²⁸ Ket, no naipasirong nayna li' nin Anak a sarba sa pag'uuray na, ket say sarba iti ana sa sirong nin pag'uuray na, pati say kadiryan na ipagamet nayna li' sa sirong nin pag'uuray nan Ama na ta pigaw nin si Dios ket page' nin liso a syay Dios sa sarba nga'min nin bagay tan nin sarba nga'min.

²⁹ Anamaet, no page' nin tutuo a kasan isusubli' ran mabyay nin nunati, mayin edet a saray raruma ket pabawtismo sara para konran saray mammemper a nati ana a kai nin nabawtismwan? Ani et ey anaod a sirbi nin pabawtismo sara para konran saray nati anan mammemper no wanin?

³⁰ Si'kami et, no page' a tutuon kasan isusubli' ran mabyay nin nunati, ambale' a man'isanla' mi

* **15:27** Kanta 8:6; 110:1; Hebreo 2:8-9.

et a byay mi sa sarban udas? ³¹ Tutuoyti say ibarita' ko a inawru-awro nin man'isanla' ko a byay ko sa patiti. Tutuo in, kapada katutuo a maririket akon maong nin si'kamo ket naipasaya kamo konan Cristo a si Jesus nin Uunuren tamo.

³² Ani edet a magagap kon kilaban konran tuta-won kuntra kongko sa Efeso a bara'mo saran maatap a uayep, no kikumpurmi ako konran saray kai nin mamper a main nin isusubli' ran mabyay nin nunati ana? No kasa, basta nin sumunor akoyna edet konran saray mamarita' a wanra,

“Mangan atamoynan mangan; minom atamoynan minom ta bangli' no dilap o kamakarwa ket mati atamoyna.”*

³³ Andi' kamo nin palingo konran saray mam-pangipa'ka' nin wanin, ta tutuo a “Say kikala-kalamo' sa tutawon duka' ket manida' nin mabistan pitatawo.”

³⁴ Papalawayen moyo a pangingsip moyo tan it-gen moyoynay pagkakasalahan moyo. Manepag a pading'eyan katamo nin wanti ta main et nin tutawodsen komoyo a kai raya gapo nin katanda' a Dios.

Say Maipa'ka' sa Lalaman nin Pinasubli' li' nin Mabyay

2 Corinto 5:1-5

³⁵ Sawanin, bangli' nin main isen nin manepet a wana, “Pa'no wadi' nin mangyadi' in a si sayay nati ana ket sumubli' yan mabyay? Ani li' wadi' a

* **15:32** Isaias 22:13.

klasi nan mag'in nin lalaman nan sayay naumok anan nati no sumubli' ya nin mabyay?"

³⁶ Aninay kasinakman na! Kiten tamoyay sayay bikoy. Ambo' para a no imula ya ket matkap a masilyan a kapapa'sar na, ta si bikoy, masida' ya yapo' ba'yo ya nin rumsik. ³⁷ No mangmula ka, bikoy ya tamo' a imula mo, bilang wadi' irik o animan nin raruma, ambo' yay masibulot nin kayukayo a tumubo'. ³⁸ Nidisisyon naynan gindat nin Dios no pa'no a bakas nan mula nin tumubo' mangibwat konan bikoy, tan pinatubo' na a barang sayan klasin bikoy nin main nin dirin bakas nin tubo'.

³⁹ Wanin anamaet a lamang, niduduma a klasin laman ran nagsikabarang nin pinarsan mabyay: sakalakoy klasin laman ran tutawo; sakalako konran uayep; sakalako et konran manuk-manok, tan wanin anamaet sa kuna'.

⁴⁰ Wanin et a lamang, say bakas nin say itaw sa langit, main nin pidumawan sa bakas nin say iti sa luta'. Ket, sakalakoy anda' nin say itaw sa langit tan say anda' nin iti sa luta', ⁴¹ si awro sakalakoy anda' na; sakalako konan bulan; wanin anamaet sa bubituen. Mataman say bubituen, sakalakoy anda' nin saya tan saya.

⁴² Wanin a kapapa'sar sa sain nin alimbawa' no pasublien sarayna li' nin mabyay a nunati. Si lalaman nin nitabon maumok ya, bale' si pinasubli' li' nin mabyay, lalaman yan magnayon angganangga. ⁴³ Si lalaman nin nitabon, duka' a bakas na tan kasan pakayadi' na, bale' si lalaman nin pinasubli' li' nin mabyay ket mabista tan main nin alakin pakayadi' na. ⁴⁴ Si lalaman nin nitabon ket

para ya sa byay iti sa luta', bale' si pinasubli' li' nin mabyay ket sakalakon klasin lalaman yayna ta para yadtaw sa langit. Tanda' tamo a main nin lalaman tamo para sa byay iti sa luta'; matandaan tamo anamaet a main nin lalaman tamo paradtaw sa langit. ⁴⁵ Wana anaod nin mabasa sa Masanton Kasuratan, "Si sangkau'nawan nin tawo a si Adan, pinag'in yan mabyay."* Bale' main et nin pa'sar Masususuyot nin Adan a sya si Cristo, a ispirito yan pangibwatan nin byay a paradtaw sa langit. ⁴⁶ Panemtemen tamo bale', mu'na yapo' si lalaman tamon paradti sa luta', mi'sa li' si mas impurtanti a si lalaman tamon paradtaw sa langit. ⁴⁷ Si sangkau'nawan nin tawo a si Adan, say ibwatan na ket luta', bale' si ikarwan Adan a sya si Cristo, say ibwatan na ket sa langit. ⁴⁸ Sarba tamo ket puri na ni Adan, a sya nangibwat ya sa luta', kanya' nin bilang atamo kona. Anamaet bale', naipasaya atamo kona ni Cristo a ibat sa langit, kanya' nin bilang atamo kona. ⁴⁹ Kapada a kinmalap atamo konan si nangibwat iti sa luta', anamaet a lamang, kumalap atamo li' konan si nangibwat itaw sa langit.

⁵⁰ Kanya' nin ibarita' koyti, bubsat: Siti si kapresan nin lalaman tamo ket kai ya nin makakirama' sa Pag'adian nan Dios itaw sa langit. Wanin ta si lalaman nin mati, kai ya magwa' nin kirama' sa sain say magnayon nin kasan anggawan.

⁵¹ Reng'en moyo, ibarita' ko komoyo nin nipadar nan Dios kongko: Ambo' nin sarba tamo nin mammemper ket mati, bale' sarba tamo nga'min ket kapingmatan ana li' nin masilyan a lalaman

* **15:45** Genesis 2:7.

tamo. ⁵² Sayti ket mangyadi' li' nin pinasyan dali', kapada kadali' nin kidem-mata, no patnuyen yaynay trumpita nan Dios nin pakatandaan a anggawan ana. Ket saray mammemper nin nati ana, pasublien sara li' nin mabyay nin main nin ba'yon lalaman ra nin magnayon anggan-angga, tan si'tamo anamaet nin mabyay et, masyan anamaet a lalaman tamo. ⁵³ Anaod, sayti say kapresan nin lalaman tamo nin mati tan maumok, matkap a masubrayan nin kai ana nin mati o maumok. ⁵⁴ Ket no nangyadi' ana in li', natukid yaynaytaw anaod si mabasa sa Masanton Kasuratan a wana, "Nadaeg tan naglat ana anaod nin pirmaninti a patiti!*

⁵⁵ Manalo et para a patiti kontamo? Kai gapo! Main et paran magwa' nan manida' nin patiti kontamo? Kasa anamaet!*"

⁵⁶ Anta, say nangibwatan nin pakagawa' nan manida' nin patiti ket say pagkakasalahan tamo, ket say mami nin pakagawa' nin sayti sa patiti ket say Guga-gan.* ⁵⁷ Bale' kisalamat atamo konan Dios bana' ta man'ibi na kontamo a pakayadi' nin madaeg tamoy kasalahan tan patiti bana' sa ginwa' na ni Uunuren tamon Jesu-Cristo.*

⁵⁸ Wanin anaod, mampablyen kon hubsat, kanya' nin ipundo moyoy isip tan gawa' moyo sa tutuon akay ta pigaw nin kai kamo nin maiyalis nin say ambo' nin kuston akay. Pakaseseg kamo nin sirbyan yay Uunuren a si Jesu-Cristo bana' ta

* **15:54** Isaias 25:8. * **15:55** Oseas 13:14. * **15:56** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Roma 5:12; 7:7-13. * **15:57** Mabasa et a maipa'ka' sa sayti sa Roma 8:1-4.

tanda' tamo a say gaw'en tamo para kona ket kai nin mag'in nin kasan kakanaan.

16

Say Panininep nin Tulong konran Kapammem-peran

¹ Sawanin anamaet, say maipa'ka' sa panininep moyon tulong moyon kwarta konran kapada tamon tawo nan Dios a maidap:

Wanti e a gaw'en moyo a saytin lamang a nibibilin ko sa dudupong ran kapada tamon mammemper itaw sa prubinsyan Galacia: ² Tepe' nin awron Linggo, matkap a say barang saya komoyo ket mangipurok anan gindat nin ibi na sigon sa natingkapan na nin nanglinggo. Dinepen na in ta pigaw nin no isen akoyna li' komoyo, ambo' kamo tamo' li' no saytaw nin mangalap. ³ Ket no isen akoyna li', ibi ko a surat nin mangitanda' konran saray tutawon pyawen moyon mangiyater nin tulong moyo ket ibaki' kosara sa Jerusalem. ⁴ Ket no wadi' a matkap li' a mako ako anamaet sa Jerusalem, kialuyon sarayna li' kongko.

Say Plano na ni Pablo

⁵ Mako akoynadsen li' komoyo sa Corinto nin mangibwat ako sa prubinsyan Macedonia ta dumalan ako yapo' itaw. ⁶ Ket isen ako yapo' li' anganko komoyo nin midyo ma'teng, anganko leleg nin panaon nin maray'ep, ta pigaw nin matulungan rako li' sa kappako ko sa adtiman nin keen ko anamana. ⁷ Anaod, kai ko nin rabay a makoynadsen komoyo sawanin nin dumalan tamo' ta

rabay koy isen yapo' li' nin ma'teng komoyo no iyaburoy na nin Dios.

⁸Sawanin bale', iti ako yapo' sa syudad nin Efeso anggan pistan mantawagen nin Pentecostes ⁹ ta main iti nin alakin pagkanawanawa nin mabista a kaugutan nin pangingipatanda' kodti konan Mabistan Patanda', mataman no abaw saradti a mangkumuntra kongko.

Say Masusuyot a Bubibilin na ni Pablo

¹⁰ Saya et, no rumate' yadsen li' komoyo si Timoteo, pagawan moyo pa a kasan sukat nin kasalakan na komoyo leg'an nadsen, ta mam-pagtrabaho ya anamaet para konan Uunuren a si Jesus nin kapada ko. ¹¹ Andi' moyo nin kai nin baga-bagawen, no kai edet, tulungan moyo ta pigaw nin prisko a kaisipan nan sumubli' iti kongko ta mantaga'nan koya, wanin ra anamaet nin kapadan mammemper iti.

¹² No bana' anamaet konan si busat sa pam-memper a si Apolos, ni'no koyayna nin dinagdag a keen nakamo anamaet pasyaren isen nin kalamo' ran saray raruman subsat iti, bale' kasa et gapo sa nakem na a makodsensawanin nin tyimpo. Saytaw ana li' kano no kanawanawa na.

¹³ Subsatsat, pakatalad kamon pirmi tan dumaer kamo sa pammemper moyo. Pakatpel kamo tan pagsenen moyoy nakem moyo. ¹⁴ Ket, animan a gaw'en moyo, gaw'en moyo nin siaado'.

¹⁵ Tanda' moyo angangko, subsat, a saray nu'nan nag'in nin mammemper isen sa prubinsyan Acaya ket si Estefanas tan saray intiron kab-bali na. Sara, nitalaga ray byay ra sa pagsisirbi

konran kapada ran tutawo nan Dios. Ket sawanin anaod, dawaten ko komoyo a ¹⁶ paisirong kamo konra tan konran saray raruma et anamaet nin kapada ra a mampagtrabaho tan mampipagal para konan Uunuren a si Jesus.

¹⁷ Maririket akon tuloy a nako saradti si Estefanas, Fortunato tan si Acaico; bana' ta iti sara, bara'mo anan lamang nin iti kamo. ¹⁸ Anaod, pinariga rako, wanin anamaet a ginwa' ra komoyo. Alilbien moyo saray wantin tutawo.

Pammakumusta

¹⁹ Say dudupong ran mampemper iti sa prubinsyan Asia, iparate' ray pammakumusta ra komoyo. Sara si Aquila tan Priscila tan saray iti sa dupong ran mampemper nin mampididinep nin mangrayo konan Dios itaw sa bali ra, iparate' ra a ma'mot a pammakumusta ra komoyo sa ngaran nan Uunuren a si Jesus. ²⁰ Sarba ran saray bubsat sa mampemper iti, iparate' ray pammakumusta ra komoyo.

Ket si'kamodsén anamaet, mikumustawan kamo nin mangipa'kit nin pangangado' moyo sa saya tan saya bilang tutawo nan Dios.

²¹ *Si'kon mismo nin si Pablo a nanurat sa sayti:*

Kumusta kamoy nadsen nga'min?

²² Si si'numan a kai nin mangado' kona ni Uunuren a Jesu-Cristo, dusawen naya li' nin Dios!

Uunuren, rumate' kayna!

²³ Rumate' kumon komoyo nga'min a bindisyon na ni Uunuren tamon Jesus.

²⁴ Mabli kamo nga'min kongko bana' sa nikaipasaya tamo konan Cristo a si Jesus.

Si Biblia

New Testament in Bolinao (RP:smk:Bolinao)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bolinao

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Bolinao

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
9f2245a5-f9d4-577f-ae48-f157c7149043